

N 313

15 gr.

WŁOZYCIEL
w Łodzi
Istnieje 2,00 zł.
Odebranie za domem 10 gr.
Z przesyłką poczt.
Miesięcznie 3,00 zł.
Poczta Łódź 10 groszy.
konto P.K.O. 60594.
Należność pocztowa
opłaconą razbitem.

XXVII r.
istnienia

Redakcja i Adm.
w ŁODZI
Al. Kosciuszki 41,
TELEFON 28

Redaktor przyjmuje od 5-6 pp
Artykułów i listów czytelników
wobec nie poniesiecie się

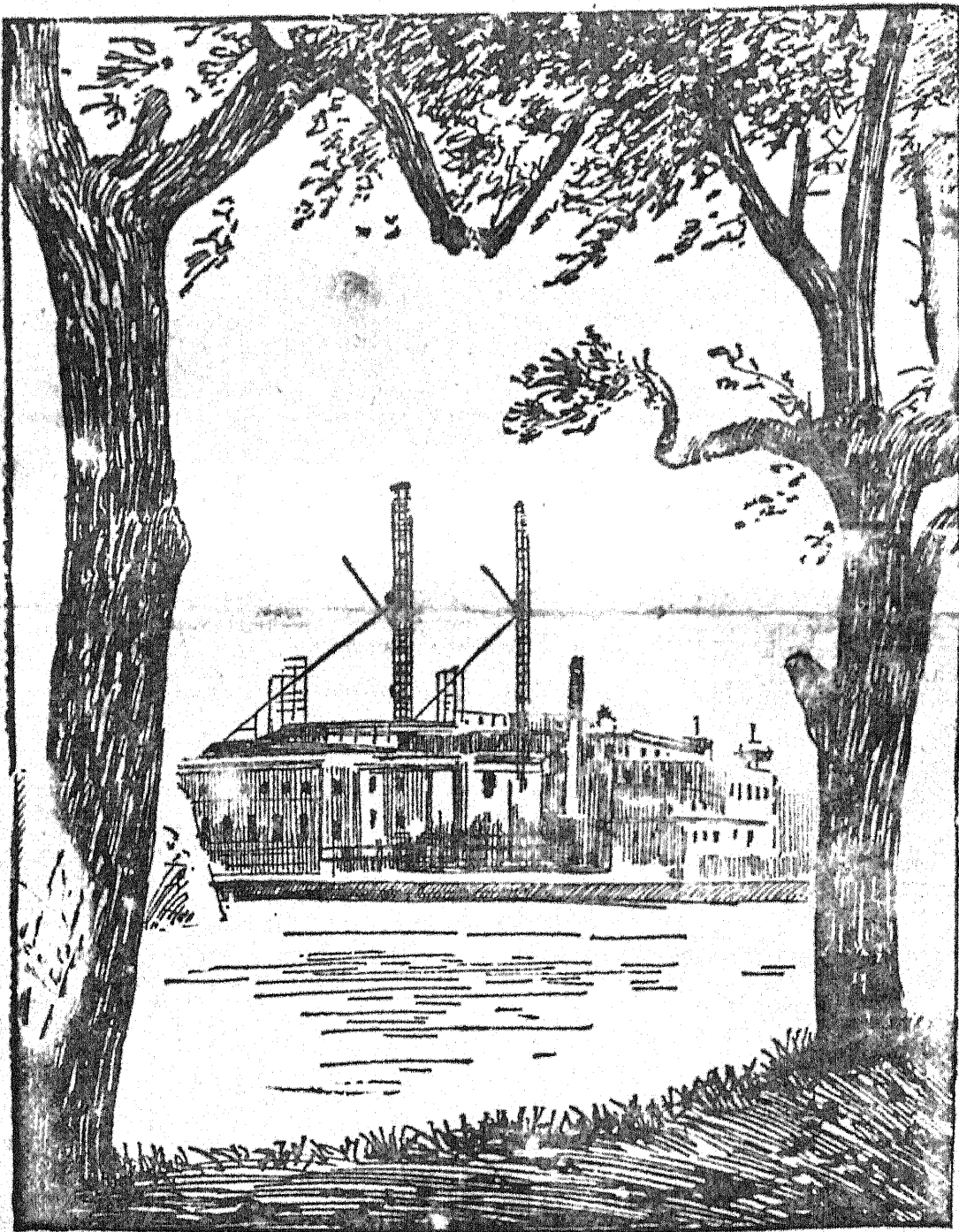
ROZWIÓJ

DZIENNIK NIEZALEZNY OD ZADNEJ PARTJI.

Sobota, dnia 15 listopada 1924 r.

Łódź.

Dzisiejsze Tokio.

Z gorączkowym pośpiechem wzięli się Japończycy do odbudowania swego wojnowanego trzęsieniem ziemi miasta. Na naszym rysunku widzimy piękną część miasta, którego wiele budowli już oddano do użytku.

Dość powiedzieć, że w kilku powiatach włojskich grasuje blisko rok banda Doman'skiego, która naznacza na ludność podatki i ciągnie je. To już znowleższa anarchja przypominająca rozpamiętanie najsmutniejszych okresów przeszłości.

Sowieci są zadowolone z wrzenia na naszym pograniczu. Świeżo zmieniły one swe zarządzenia graniczne: osoby, które samowolnie przechodzą granicę, będą karane więzieniem 6-8 miesięcy, a te, którym się dowiedzia, że chcą działać na szkodę Sowieców, będą rozstrzelane. Tymczasem ścignęły swe posterunki graniczne w głąb: dzisiaj strażnik sowiecki znajduje się na przestrzeni 1 km. Jedem od drugiego ale o 5 km. w głąb ustanowiły silny kordon a kilka kilometrów dalej drugi kordon mocny, w linii bojowej. Ma się wrażenie, że chcą one ułatwić sowieckim bandytom przejście granicy i skuteczne grasowanie, w takich warunkach kraj ogarnia zapaść. Ludność cofa się do powiatów odleglejszych i miast. To nie tylko ziemianie Polacy. Z odchodzącą teraz polcją wycofywali się także miejscowi chłopcy. Pozkwiatający handel i przemysł, ba, nawet i rolnictwo poczynają zamierać. Pożoga to za sobą miliardowa strata i wrzask gospodarzy kraju, z natury bogatego. Trudno pomyśleć, czy w takich okolicznościach będzie mógł minister skarbu ścignąć podatki. Zamiać skarbowi przyporzyść dochodu — kraj da deficyt.

Miara cierpliwości samej ludności już się wyczerpuje. Gdy nie spotyka opieki u władz, zacznie się sama organizować w celu obrony swego życia i mienia. Już słychać nawoływania do odwetu. Dalsza bezczynność władz może doprowadzić do samostądów i walki wzajemnej.

Stan jest przeraźliwie groźny. Ludności na wschodzie z najwyższą pomocą musi przyjąć i społeczeństwo i rząd. Nie wolno nam pozostawić kresowych forpoczty polskości bez przeświadczenia, że za niemi stoi całe społeczeństwo, że potrzeby ich zrozumieją nasze sfery parlamentarne, że rząd spełni swój kardynalny obowiązek: otwóżyć zabezpieczenia obywatelom Rzpłitej życia i mienia.

Trzeba czynu — silnego, zdecydowanego, natychmiastowego. Inaczej stracimy Kresy!

Dw.

Sprawy polsko-czeskie.

p) Jak wiadomo, pierwszym etapem po rozumieniu czesko-polskiego mają być rokowania, zapoczątkowane w czasie ostatniego Zgromadzenia Ligi Narodów w rozmowie ministrów spraw zagranicznych obu państw. Rokowania te rozpoczyna się w niedalekiej przyszłości i twczy się będą przedewszystkiem tych umów, które w przyszłości mają normować stosunki między oboma państwami.

Umowy takie, nawiasem mówiąc, już istnieją i to w dość okazałej liczbie. Zawarły je w pierwszych kilku latach niepodległości, ale z powodu konfliktów granicznych innych względów żadnej z nich nie ratyfikowano. Dziś trzeba ten duży materiał wyjąć z biurek, przejrzeć, przestarzałe rzeczy odrzucić, resztę uzupełnić i zmieni.

Praca ta będzie, ma się rozumieć, wymagać dużego wysiłku, gdyż chodzi tutaj

BRATUJMY KRESY WSCHODNIE

Rozkwitającej na ziemiach wschodnich polskości grozi zniszczenie i ruina.

Ruch bandycki nie jest żadnym odruchem słabości miejscowej, ale jest przedewszystkiem wynikiem słabości naszych władz. Pierwszy napad bandycki zaplanowany przez Sawdę, który uciekł bezkarnie, był rodzicielem następnych — i tak urosło ognio, które obecnie stało się czynnikiem, zagrożającym bezpieczeństwu Kresów.

Kraj, po którym przelatywały się wielkie armie i na którym trwały przez dwa lata zniszczenia z bolszewikami — nie został dotąd rozbrzmiony. Ciągła zmiana w ochronie granic, traktowane szczerze biurokrac-

tyczni, natychmiastowa zmiana obznajomionej z lokalnymi warunkami polcją na graniczną, stała się nieznającą ani ludzi miejscowych ani stosunków i wrzucanie polcją na inne tereny (zamast pozostawiać ją jako rezerwe), zmiany w administracji niedostatecznie uposażonej i nie radzącej często najprzymyślniejszego mieszkani, brak zrozumienia potrzeb ludności kresowej u czynników kierujących — to wszystko hamuje wprost polskości i naraziła na szwank powagę władz i państwa.

Władze okazują często bezwładność i brak nowoczesności w postępowaniu. Bezkarność bezcelnych bandytów szarzy następnach wśród ludności.

Dobrego smaku dodaje
wszystkim mięsny potrawom
oryginalna angielska
musztarda Colman'a.
Znajdźcie ją wszędzie!
Przedstaw. firmy J & J. Colman Ltd. Londyn
na Rzeczpospolitą Polską
D. Sączewski, w Warszawie.
Nowogrodzka 18-a. 3835

Przebieg wczorajszych obrad sejmowych.

po za innymi mniejszej wagi, aż o sześć umów, posiadających zasadnicze znaczenie. Wymienimy je po kolei: 1) Umowa handlowa, 2) Umowa w przedmiocie obywatelstwa i spraw z niem związanych, 3) Umowa finansowa, 4) Umowa komunikacyjna, 5) Umowa w przedmiocie uregulowania obrotu prawnego w sprawach cywilnych, karnych i niespornych i wreszcie 6) Umowa sanitarna.

Niektóre z tych umów już zawartych mogłyby być ratyfikowane po dokonaniu nieznacznych uzupełnień i zmian. Do tej kategorii należą przede wszystkim umowy sanitarna i komunikacyjna.

Zgoda innych już charakter posiadają inne umowy, które bądź to z powodu zmiany warunków, bądź to innych względów uległy znacznemu przedawnieniu i wymagają obecnie zasadniczej rekonstrukcji. Do tej kategorii należą przede wszystkim umowa w przedmiocie obywatelstwa i traktat handlowy.

Umowa w przedmiocie obywatelstwa, dotycząca sprawy mniejszości narodowych, zawarta została jeszcze w listopadzie 1920 r. Jest rzeczą jasną, że od tego czasu warunki w tej dziedzinie zmieniły się tak radykalnie, że nie może być tutaj mowy nawet o przeróbkach, lecz o całkiem nowej konstrukcji. Od chwili zawarcia umowy nastąpił przede wszystkim fakt ostatecznego rozgraniczenia obu państw. W związku z tem wynikiem konieczność takiego załatwienia sprawy obustronnych mniejszości, aby w przyszłości nie stała się ona kolcem, rozdrapującym zabliźnione rany wojennych żałobów. W celu uniknięcia tej bardzo przykrej ewentualności, powinny obie strony dążyć do tego, aby sprawę obustronnych mniejszości załatwić jak najrychlej. Przy tej sposobności nie należy omijać rozmów na tematy tak drażliwe jak emigracja. Jeżeli porozumienie ma być silne, musi być zupełne.

Nie mniejszą wagę od umowy o mniejszościach posiadać będzie traktat handlowy. W listopadzie 1921 r. zawarły wprawdzie oba państwa umowę handlową, jednak i tutaj czas wyłazał luki, które powinny być wypełnione. W tej dziedzinie na pierwszy plan wysuwają się sprawy polityki tranzytowej. Zupełne unormowanie tranzytu polskiego przez Czechosłowację i czeskiego przez Polskę na wschód stanowi dla obu stron zagadnienie pierwszorzędnej wagi politycznej, gospodarczej i wojskowej. Tutaj znów, obie układające się strony muszą usilnie dążyć do tego, aby z zakresu wszelkich stosunków wyeliminować to wszystko, co mogłoby się stać powodem jakiegokolwiek nieufności i odnawiania dawnych zarzutów.

O wiele mniejszych od dwu poprzednich umów zmian, wymagać będą prawdopodobnie dalsze z kolei umowy, to znaczy sanitarna i prawna. Będą one musiały być wprawdzie przereklamowane, ale zasadniczych zmian nie wymagają.

Jak wynika już z tego krótkiego i bardzo ogólnikowego przeglądu, obie układające się strony czeka spora praca. Niemniej jednak wszelka zwłoka byłaby nienożadana. Wszak pamiętać trzeba, że załatwienie powyżej wymienionych umów będzie dopiero pierwszym etapem na drodze ku porozumieniu polsko-czeskiemu. Później przyjdzie jeszcze szereg ważnych spraw politycznych.

Praca ta zająć musi wiele czasu, a tym czasem rozwój wypadków na terenie międzynarodowym postępuje w błyskawicznym wprost tempie. Przed oboma państwami zarysowują się coraz to nowe groźby i niebezpieczeństwa, przed którymi obronić je może tylko konsolidacja i stworzenie silnego walnego defensywnego. Aby utrzymać pokój, niezbędna jest mobilizacja pogotowia pokojowego. Miejsca chore w Europie i groźące wybuchem konfliktów wojen, muszą być opasane łańcuchem państw, które za cel postawiły sobie utrzymanie pokoju na podstawie Traktatów. Ogniwa tego łańcucha nie są

WARSZAWA 14 11 (PAT) Na dzisiejszym posiedzeniu sejmu w 1-szym czytaniu został odesłany do komisji inwalidzkiej projekt ustawy rozciągającej na część górnośląską województwa śląskiego przepisy o zaopatrywaniu inwalidów wojennych i ich rodzin. W 1-szym czytaniu odesłano do komisji ochrony pracy projekt ustawy o zakazie użycia białego i żółtego fosforu przy wyrobie przedmiotów zapalnych. Po referacie p. Moraczewskiego (PPS) przyjęto w 2 i 3 czytaniu projekt ustawy o opłatach stempowych dla współdzielni. Ustawa ta jest częścią ogólnej ustawy o opłatach stempowych i ma wejść w życie 1 kwietnia 1925 r. Zgodnie z wnioskiem referenta p. Rusin'a, przyjęto w 2 i 3 czytaniu projekt ustawy o pobieraniu od dłużników byłych rosyjskich banków ziemskich: włościańskie go i szlacheckiego dodatku na pokrycie kosztów administracyjnych związanych z likwidacją tych banków na ziemiach Rzplitej Polskiej. Po referacie p. Wyrubowskiego przyjęto w 2 i 3 czytaniu projekt noweli do dekretu o tymczasowych przepisach widowiskowych. Nowela uprawnia ministra spraw wewnętrznych do wydawania przepisów o opłatach za cenzurowanie obrazów kinematograficznych.

Posel Putak referował sprawę trzech żądań prokuratury wydania p. Okonia. Izba uchwaliła w jednym wypadku przychylić się do żądania prokuratury.

Następnie izba zgodnie z wnioskiem referenta p. Popiela postanowiła nie wydawać p. Roguszczyka (N.P.R.) wbrew żądaniu tegoż. Nowelę do ustawy o rybołówstwie dla b. zaboru austriackiego na wniosek p. Putka odesłano do komisji rolnej, celem uwzględnienia potrzeb samorządów ludności nadbrzeżnej. Na wniosek p. Waszkiewicza odesłano do komisji ochrony pracy projekt ustawy o upoważnieniu ministra przemysłu i handlu do wy-

dania jednolitych przepisów o zakładaniu i urządzeniu fabryk prochu i materiałów wybuchowych. Przyjęto projekt ustawy o środkach ochronnych przeciwko zarazie stadniczej.

Przyjęto większość poprawek senatu do ustawy sejmowej zmieniającej dekret o urzędach ochrony lasów.

Uchwalono następnie kreowanie dwóch komisji: komisji reform rolnych, złożonej z 31 członków i emigracyjnej z 15 członków.

Posel Czapiński motywując nagłość wniosku w sprawie utworzenia uniwersytetu o języku wykładowym ukraińskim wypowiedział się przeciw projektowi rządowemu i oświadczył, że założenie uniwersytetu we Lwowie powinno się stać pierwszym poważnym krokiem do zgodnego współżycia obu narodów.

Przeciw nagłości wniosku tego przemawiał posel Chrudzki, uważając, iż w obecnej chwili i w obecnej sytuacji motywowanie tego wniosku wydaje się spóźnione. Nagłość wniosku odrzucono.

Posel Piotrowski motywował nagłość wniosku o zwianie szkół i stanowisk nauczycielskich. Nagłość tego wniosku, za którą wypowiedział się również min. w. r. i ośp. przyjęto, a wniosek odesłano do komisji. Przyjęto nagłość wniosku o wydaniu ustawy o ubezpieczeniu na starość i na wypadek niezdolności do pracy.

Po odczytaniu interpelacji marszałek oznajmił, że zgodnie z uchwałą konwentu seniorów przyszły tydzień będzie wolny od posiedzeń plenarnych, lecz ma być poświęcony wyłożonej pracy w komisjach.

Następne posiedzenie sejmu odbędzie się we wtorek 25 bm.

Duch rewanzu potuluje w Niemczech.

Istnienie idei odwetowej stwierdza dokumentami prasa angielska.

BERLIN 14 11 (AW) „Times“ ogłasza sprawozdanie swego specjalnego korespondenta o przebiegu kontroli wojskowej w Niemczech.

Podczas obecnej kontroli wojskowej żadnego oporu nie było, zorganizowano natomiast system biernego oporu, oparte go na specjalnych organizacjach, których celem jest pokrzyżowanie wszystkich prób zbadania istotnego stanu rzeczy. Dowódca Reichswehry, gen. Sekt, jest dyktatorem w sterstwie obrony krajowej i żaden rząd w Berlinie nie jest w stanie położyć sprzeciwu w kwestii jego zamierzeń. Przed każdą wizytą komisji kontrolnej, pojawiały się przedstawiciele wzmiankowanych wyżej organizacji, którzy zachowywali się tak, jak gdyby byli inspekcjami oficerami francuskimi, lub angielskimi.

Pomimo jednak wszystkich utrudnień i wybiegów, zdolano w tych fabrykach, które gruntownie zbadano, odkryć bardzo wiele, tak, że stwierdzić można z całą pewnością,

że idea „revange'u“ w Niemczech istnieje nadal. Najnowszym dowodem tego jest okoliczność, że fabryki Kruppa, z powrotem podjęły fabrykację karabinów. Przed kilku dniami odkryto tam 20 tysięcy nowiuteńkich karabinów, które miały być z fabryki wywiezione jako osie do wagonów tramwajowych. Artylerja twierdzy królewieckiej została zmieniona na jednostki ruchome przez zmontowanie na specjalnie zbudowanych wagonach. Jednym jeszcze dowodem więcej, że Niemcy myśla o zbrojeniu się i czynią to na wet, jest fakt iż każdy żołnierz „reichswehry“ posiada tyle broni, iż możnaby w nią zaopatrzyć kilku żołnierzy.

Na pytanie, czy Niemcy przygotowują się do wojny z Francją, należy odpowiedzieć: nie; natomiast na pytanie, czy Niemcy dążą do tego, aby z powrotem stać się potęgą militarną, należy zawsze i z całym przekonaniem, że się wygłasza prawdę, odpowiedzieć twierdząco.

Jeszcze dzisiaj dość silnie spojone. Stanie się to, gdy porozumienie między Rzeczpospolitą Polską a Republiką czecho-słowacką dojdzie rzeczywiście do skutku.

ferencji odmówił przyjęcia tej teki. Sprawa zatem pozostanie otwarta.

WIADOMOŚCI POLITYCZNE.

Przed rekonstrukcją.

(wp) Prezes Rady ministrów p. Grabski przyjął wczoraj rano p. Thugutta, który mu przedstawił szereg dezyderatów, dotyczących zakresu działania, jaki by mu odpowiadał w razie wstąpienia do rządu. Wobec zasadniczego uzgodnienia stanowiska premiera z poglądami p. Thugutta, nominacja ta stała się wysoce prawdopodobną.

Premjer Grabski udał się w południe do Belwederu, gdzie został przyjęty na specjalnej konferencji przez p. Prezydenta Rzplitej.

Dotąd żadnych kandydatur dla opróżnionych tek nie wymieniono. Wyjaśnienia sytuacji nie należy oczekiwać przed wieczorem.

Stanowisko ministra spraw wewnętrznych p. premiera ofiarował p. Józefowi Chacińskiemu, prezesowi klubu Ch. D., który jednak na wieczornej kon-

Przerwa w posiedzeniach sejmowych.

(wp) Wczoraj o 1 w poł. odbyło się posiedzenie konwentu seniorów, celem omówienia programu prac w przyszłym tygodniu. Ponieważ komisje nie zdążyły jeszcze opracować materiału na plenum, specjalnie zaś nie mogła rozpocząć prac komisja budżetowa, gdyż nie dostarczono jej wyjaśnień do budżetu, przeto przyszły tydzień poświęcony będzie tylko pracom komisyjnym, po dzień plenarnych zaś nie będzie.

Posel sowiecki u min. Skrzyńskiego.

(wp) Minister spraw zagranicznych, p. Al. Skrzyński, podejmował wczoraj śniadanie z posłem sowieckim, p. Wołkowa wraz z kilkoma wyższymi urzędnikami poselstwa.

Uchwały Rady Ministrów.

(wp) Rada ministrów na posiedzeniu w dniu 14 bm. powzięła następujące uchwały:
1) projekt ustawy w sprawie zmian i uzupełnień ustawy z dnia 31 lipca 1923 r. o scalaniu gruntów
2) projekt ustawy w sprawie przedłużenia mo-

Po przyznaniu Reymontowi nagrody Nobla.

Głosy prasy warszawskiej i zagranicznej.

wyzwolonej Polski.
Poseł Wysocki toczy układy o przekład dzieł Reymonta na język duński i norweski.

GRATULACJE.

WARSZAWA 14-11 (PAT) Prezes rady ministrów wystosował do Wł. Reymonta pismo gratulacyjne następującej treści:

„Szanowny Panie. Dzisiejsza prasa przywitała radośnie wiadomość o zaszczytnym odznaczeniu, jakiego szwedzka akademja udzieliła za pracę Pana na polu literackiej działalności. Uznanie to, które budzi dumę i radość w sercu każdego Polaka, okrywa cały naród chwałą. Chcąc dać wyraz uczuć mych śle gratulację i zapewniam Pana o głębokim poważaniu

(—) Wł. Grabski.

WARSZAWA 14-11 (PAT) Zarząd tow. literatów w dniu dzisiejszym in corpore złożył gratulacje p. Wł. St. Reymontowi z powodu otrzymania nagrody Nobla.

SZTOKHOLM 14-11 (PAT) Z okazji udzielenia Wł. Reymontowi nagrody Nobla przewodniczący komitetu polsko-szwedzkiego Dr. Anton Nyström, który bawił niedawno w Warszawie nadesłał laureatowi następującą depeszę:

„Z okazji przyznania Panu przez szwedzką akademję nagrody Nobla, komitet polsko-szwedzki ma honor złożyć Panu najserdeczniejsze życzenia. Zaszczyt ten jest dowodem siły żywotnej i geniuszu narodu, który znalazł odzwierciedlenia w pańskich dziełach”.

WARSZAWA 14-11 (PAT) Cała dzisiejsza prasa poranna podkreśla z entuzjazmem fakt, otrzymania nagrody Nobla przez S. W. Reymonta. Omawiając zasługi wielkiego pisarza na polu piśmiennictwa polskiego, zaznacza, że S. W. Reymont jest trzecim Polakiem, który został odznaczony.

Pierwsze odznaczenie uzyskał Henryk Sienkiewicz, drugie Dr. Curie Skłodowska.

Wł. Reymont po świeżo przebytej chorobie bawi w Warszawie, lecz w najkrótszym czasie wyjeżdża na południe, ponieważ wobec stanu zdrowia lekarze nakazali mu unikać wszelkich wzruszeń i zalecili mu zupełny spokój. Wobec tego wielbiciele talentu i przyjaciele którzy chcieliby złożyć mu osobiście powinszowanie, proszeni są o wstrzymanie się od składania mu wizyt.

PARYŻ 14-11 (PAT) Dziennik tutejszy „L'Ére Nouvelle” podnosi znaczenie, przyznania nagrody Nobla pisarzowi polskiemu Reymontowi i wskazują na konieczność popularyzowania jego dzieł we Francji.

BERLIN 14-11 (AW) Znany literat niemiecki, Leonard Adelt, zamieszcza w „Berliner Tageblatt” artykuł obejmujący treść i istotę „Chłopów” ostatniego laureata Nobla, Władysława Reymonta.

Autór przechodzi następnie w sferę polityczną, i w dalszym ciągu artykułu, m. in., charakteryzuje chłopów polskich z trzech zborów.

SZTOKHOLM 14-11 (PAT) Cała prasa nie wyłączała komunistów poświęca obszerne artykuły z okazji przyznania Reymontowi nagrody Nobla.

„Svefska Tagebladet”, stawia Reymonta wyżej niż Zola, uważając „Chłopów”, za prawdziwą eponię, i wyrażając zadowolenie, że nagroda przyznana została obywatelowi

O pomoc dla mniejszości polskiej w Niemczech.

WARSZAWA 14-11 (PAT) Zebrani w dniu 26 października na wiecu związku obrony Kresów zachodnich w Gnieźnie, postanawiają: 1) wzwać społeczeństwo polskie do zamianfestowania swej solidarności z Polakami w Niemczech przez poparcie moralne i materialne wszelkie prace zmierzające do poczucia narodowego, rozwoju kultury i oświaty. 2) Urządzenia w dniu 30 li-

stopada dnia „Kresów niepołączonych”, na terenie powiatu tutejszego 3) zwrócenie uwagi rządowi na brak opieki nad Polakami w Niemczech stłacz w rażącej sprzeczności do uprzywilejowanego stanowiska niemieckiej mniejszości narodowej w Polsce, oraz na konieczność zabezpieczenia Polakom w Niemczech praw, przysługujących im na podstawie traktatu do ochrony mniejszości.

jaknajenergiczniej utworzonego niedawno Związku demokratów, a jednym z jego celów — opanowanie magistratem budapeszteńskim.

ODZNACZENIE KONSULA POLSKIEGO

WARNA 14-11 (PAT) W związku z uroczystością ku czci króla Władysława Warneńczyka tutejszy konsul polski Maurycy Rogalski odznaczony został orderem „Polonia Restituta”.

POSEŁ FRANCUSKI W POLSCE MIANOWANY AMBASADOREM.

PARYŻ 14-11 (PAT) Rada Ministrów uchwaliła podniesienie poselstwa francuskiego w Warszawie do rzędu ambasady. Dotychczasowy poseł nadzwyczajny i minist. pełnomocny Francji Andre de Panafieu został mianowany ambasadorem.

CO SIĘ DZIEJE W CHINACH.

PARYŻ 14-11 (PAT) Donoszą z Pientzinu: Gubernator prowincji Czi-Li Wan Czou-Ping podał się do dymisji, której jednakże kandydat na prezenta Tuan Czi-Juj nie przyjął. Obiega pogłoska jakoby Wang-Czou-Ping zbiegł. W Pekinie zaprzeczają pogłoskę o ucieczce generała Feng-Ju-Ksianga.

Z ROKOWAN FRANCUSKO NIEMIECKICH.

PARYŻ 14-11 (PAT) W sprawie rokowań handlowych francusko — niemieckich pisma donoszą, że Niemcy usiłowali osiągnąć ustępstwa w sprawie statutu politycznego dla Renu, oraz w sprawie przyposobienia ewakuacji zagłębia Ruhry.

„Matin” donosi, że przewodniczący delegacji niemieckiej pojechał do Berlina, celem powiadomienia rządu o rezultatach rokowań.

Herriot oświadczył von Höschowi, iż Francja nie może przyjąć ostatnich propozycji niemieckich, ponieważ musiałaby się liczyć z tem iż w razie ich przyjęcia Niemcy wysunęliby po kilku dniach nowe żądania.

Kronika telegraficzna.

(kt) Sygnalizują z Tokio, że sprawca zamachu na następcę tronu Nombo został skazany na śmierć.

(kt) Rzymskie „Nuovo Paeso”, stwierdza wiadomość, że w większości rządowej utworzyła się samodzielną grupą, liczącą 65 posłów.

(kt) Komisja rządząca okręgu Saary ogłosiła rozporządzenie, wprowadzające obowiązuje 8-godzinny dzień roboczy na terytorjum przez siebie administrowanem.

(kt) Rada miejska m. Lublina uchwiliła przesłać podziękowania miastu Vevey, za przechowanie szczątków Sienkiewicza.

(kt) Radjo stacja w Londynie rozpoczęła w ostatnich dniach próby nawiazania porozumienia z Austrią. Wymiana sygnałów była bardzo dokładna i uregulowana.

(kt) W dniu 14 bm. na politechnice gdańskiej nastąpiło uroczyste otwarcie kursów rolniczych.

W uroczystości wzięło udział grono profesorskie, wraz z prezydentem senatu Sahmem.

(kt) Pisma donoszą z San-Sebastjarre, że ruch rewolucyjny ogarnął armję w Katalonii i Nawarze, Aresztowano 152 osoby.

(kt) Według doniesienia z Bostonu w miejsce zmarłego senatora Lodge'a, William Butler będzie reprezentował w senacie stan Massachusetts.

(kt) Pisma donoszą że sprawa pożyczki amerykańskiej dla Francji zostanie załatwiona w ciągu tygodnia.

(kt) W skład komisji pod przewodnictwem Austina Chamberlaina dla zbadania sprawy sowieckiej propagandy i autentyczności listu Zinowjewa wchodzi lord Birkenhead, sir Six i prokurator generalny Douglas Hogg.

Z obrad komisji prawniczej.

(wp) Komisja Prawnicza obradowała pod przewodnictwem posła dra Marka nad wnioskiem posła Matakiewicza w sprawie zmiany austriackiej ustawy adwokackiej odnośnie do otwierania przez sędziów kancelarii adwokackich. Po przemówieniu wniosko dawcy jako referenta i oświadczeniu przedstaw. Ministerstwa Sprawiedliwości dyskusję odroczone do następnego posiedzenia.

Komisja budżetowa.

(wp) Sejmowa komisja budżetowa na dzisiejszym swym posiedzeniu postanowiła wybrać podkomisję dla ustalenia poszczególnych referentów.

Przewięto następnie dodatkowy budżet ministerstwa sprawiedliwości. Uchwalono w 2 czytaniu preliminarz dodatkowy min. skarbu, w szczególności pozycje 8 milionów na pensje dla kawalerów orderu Virtuti Militari.

Posel polski w Moskwie.

(wp) Z kół zbliżonych do rządu informują nas, że poselstwo polskie w Moskwie ma być powierzone prof. Ketrzyńskiemu b. dyrektorowi departamentu politycznego w Ministerstwie spraw zagranicznych. Rząd zwrócił się do Moskwy o agrement dla p. Ketrzyńskiego.

TELEGRAMY.

DONIOSŁA DECYZJA WYSOKIEGO KOMISARZA.

GDANSK 14-11 (PAT) Wysoki komisarz Ligi Narodów w Gdańsku wydał w dn. 10 b. m. doniosłą decyzję w sprawie własnej policji rady portu. Dawna decyzja z dnia 6-go czerwca 1923 r. nie mogła być dotychczas wprowadzona w życie, ponieważ senat w. m. Gdańska interpretował ją w ten sposób, że rada portu ma prawo tylko „wzywać” policję gdańską w razie potrzeby i że wskutek tego niema powodu do określania odrębnego terytorjum, na którym ma działać policja rady portu. Wbrew temu, decyzja z dnia 10 b. m., orzeka — i to zgodnie z wnioskami rządu polskiego 1) że policja portowa działa stale i 2) że wskutek tego winno być określone terytorjum portowe.

ZAMORDC WANIE BELGIJSKIEGO PRZYWOCY ROBOTNIKÓW.

BRUKSELA 14-11 (PAT) Jak donoszą pisma, został tu zamordowany przewodniczący syndykatu robotników przemysłu szklanego Gilles Zabóica, który działał z chęcią zemsty, zdolną zbiec. Na znak żałoby we wszystkich hutach szklanych robotnicy wstrzymali pracę do poniedziałku.

NIEMCY PRZEJMUJĄ KOLEJE NA TERYTORJUM OKUPOWANEM.

BERLIN 14-11 (PAT) W noc z 15 na 16 listopada br. koleje na terytorjum okupowanym będą oddane niemieckiemu towarzystwu dla kolei państwowych.

Od 16 bm. będą obowiązywały na tych kolejach taryfy niemieckie i niemieckie przeniosy służbowe.

REFORMA ADMINISTRACYJNO FINANSOWA W AUSTRII.

WIEDEN 14-11 (AW) W dniu 14 bm. rozpoczęły się narady gabinetu Seipia z naczelnikami związku krajów austriackich, w sprawie reformy administracji i nowej ustawy finansowej.

Największą trudnością w rokowaniach stanowi odmienne poglądy krajów co do nowego podziału dochodów i wydatków.

Od wyniku tych rokowań kanclerz Seipel uzależnił swoje pozostanie przy władzy.

FUZJA PARTJI NA WĘGRZECH.

BUDAPESZT 14-11 (AW) Dwa ugrupowania polityczne o charakterze prawicowym Stronnictwo budujących się Węgier i Grupa chrześcijańska połączyły się pod nazwą Węgierskiej narodowej partji niezawisłej.

Zadaniem nowego stronnictwa jest zwalczanie

WIADOMOŚCI Z KRAJU

OSTRZEŻENIE.

k) Kuria metropolitalna warszawska podaje do publicznej wiadomości, że niejaki Olszowski z Łodzi rozsyła za pobraniem pocztowym, paczki w opakowaniu, które zawierają książkę oszczerczą, paszkwil na kościół katolicki. Jest to podstępny sposób narzucania sferom katolickim wrogich kościołowi wydawnictw, przed którymi ostrzegamv szesroście roku koła ogółu.

ZNIŻKA CEN CHLEBA — ALE NIE W ŁODZI.

k) Cech piekarzy chrześcijan i Związek piekarzy żydowskich w Częstochowie po wspólnym porozumieniu postanowiły obniżyć cenę chleba z maki 50 proc. żytniej z 48 na 46 gr. za kilogram, a z maki 70 proc. z 40 na 38 gr. za kilogram.

Zniżka cen obowiązuje od dn. 13 listopada rb.

A więc nareszcie doczekaliśmy się zwrotu w dotychczasowym postępie drożyzny. Przykład ten powinien znaleźć jak najwięcej naśladowców ... w Łodzi.

KOLONIŚCI NIEMIECCY POJADA Z POLSKI NAD WOLGĘ.

k) W Bvdgoszczy powstała niemiecka centrala, której celem jest przeniesienie b. osadników niemieckich z Polski do Rosji. W tym celu zakupił niemiecki Wola-Bank w guberni samarskiej 100 tys. dziesięcin ziemi dla przyszłych kolonistów. Centrala bydgoska prowadzi żywa agitację wśród kolonistów, którzy będa musieli opuścić Polskę, ażeby nie wracali już do przeludnionych Niemiec, lecz osiedlili się w Rosji, gdzie otrzymała ziemię na dogodnych warunkach.

KLUB 13 PODPALACZY.

k) W Krapkowicach, na Górnym Śląsku oraz w sąsiednich gminach zdarzyło się w ostatnich czasach kilka wypadków pożarów. Jak stwierdzono, wszystkie pożary powstały z podpalenia. I rzeczywiście schwymano jednego podpalacza, który przyznał się do winy i jak oświadczył, należy on do klubu „13-tu podpalaczy”. W celu wykrycia wszystkich przeprowadzono badania w tej dziedzinie. Nadto celem uzyskania kompetentnej opinii „członków” tego klubu prowadzone jest energiczne dochodzenie.

SZAJKA MORDERCÓW MŁODYCH DZIEWCZĄT W KRAKOWIE.

k) W sobotę ubiegłego tygodnia została zamordowana w bestialski sposób 19-letnia dziewczyna nazwiskiem Braitówna, córka kupca z Podgórze, zamieszkała przy ul. Mostowej. Jak się dowiadujemy Braitówna wyszła wieczorem około godz. 8-mej odwiedzić swoją koleżankę do domu. W drodze powrotnej idąc brzegiem Wisły została napadnięta przez kilku opryszków. Osobliwy obezwładniwszy nieszczęsną ofiarę po do konaniu na niej gwałtu, zamordowali ją w bestialski sposób. Następnie by zatrzeć za sobą ślady wrzuciono trupa do Wisły.

Po kilku godzinach przebywający na Wiśle rybak nazwiskiem Górnik wydobyl na brzeg ciało zamordowanej. Przewybi na miejscu funkcjonariusze policji znaleźli w ubraniu zamordowanej kartkę z następującą treścią: „W Krakowie zostanie w ten sam sposób zamordowanych jeszcze 27 dziewcząt”.

Słowa powyższe nabierają grozy w swej treści, gdy przytoczymy fakta, że w ten sam sposób zostało w Krakowie zamordowane już dwoje dziewcząt, jedną z nich córka znanego w Krakowie lekarza.

Apelujemy do władz aby zarządzono energiczne śledztwo w tej sprawie, gdyż zdenerwowani rodzice domagają się zapewnienia bezpieczeństwa dla swoich dzieci.

Uległość Ministerstwa Oświaty wobec żądań żydowskich.

Żydzi cieszą się w Polsce specjalnym przywilejowaniem. Dowodem tego znamieny wypadek, jaki miał miejsce w wyższej szkole przemysłowej w Krakowie. Sprawa przedstawia się następująco: Przy klasyfikacji z końcem ub. roku szkolnego, prof. historia i geografii p. Sławomirski dał 20 ucz-

Sensacyjne aresztowanie w Warszawie.

Opinia publiczna zaniepokojona została niezwykle sensacyjnym aresztowaniem urzędnika min. spraw wewnętrznych, oskarżonego o szpiegostwo na rzecz Rosji sowieckiej. Jest to urzędnik VII st. służb., referent wydziału politycznego M. S. Wewn., nazwiskiem Maksyńczuk.

Jako referent wydziału politycznego miał, oczywiście, dostęp i opinował o sprawach politycznych, dotyczących c. tego Państwa.

Gdyby się więc okazało, że Maksyńczuk był istotnie szpiegiem, nie trudno sobie wyobrazić, jaką szkodę wyrządził Państwu pracując oddawna w M. Spraw. Wewnętrznych.

Atoli szczegóły aresztowania tego, otrzymane przez nas, bynajmniej nie wskazują na to, by aresztowany urzędnik trudnił się istotnie szpiegostwem. Przedewszystkiem aresztowanie Maksyńczuka odbyło się w nader dziwnych okolicznościach.

Władze sądowe bowiem nie porozumiały się na-

wet z władzami administracyjnymi, a dokonana rewizja w urzędowym biurku Maksyńczuka nie dała żadnych materiałów, potwierdzających tajemniczość, zaś samej tej rewizji, przeprowadzonej bez porozumienia z ministrem spraw wewn. wzbudziła jeszcze większy niepokój, gdyż nie została wyświetlona w urzędowym komunikacie.

Koledzy Maksyńczuka niemal jednogłośnie stwierdzają, że szpiegowska działalność jego jest najprawdopodobniej oparta na jakimś nieporozumieniu. Jak się dowiadujemy, jednym z szczegółów, który wpłynął na aresztowanie Maksyńczuka, jest to, że jeden z podejrzanych poważnie o działalność szpiegowską miał być kiedyś w mieszkaniu pryw. Maksyńczuka.

Prasa stołeczna domaga się od Min. Spraw. Wewnętrznych i Min. Spraw Wewn. urzędowego komunikatu w tej niepokojącej sprawie.

Nadużycia w Związku Handlowym Rolników Polskich.

Do najgłośniejszych, ale zarazem najmciemniejszych spraw chwili obecnej należą nadużycia Spółki Akcyjnej Związek Handlowy Rolników Polskich, prowadzonej przez działaczy związanych z „Wyzwoleniem”. Dotychczas mówiło się zwykle głównie o nadużyciach tzw. Guzohanu, który udzielał Zw. Handlowemu Rolników Polskich nadmiernych kredytów, używanych przez Związek w sposób nieprawidłowy i będący również nadużyciem. W tm oświetleniu wspomnieliśmy też o sprawie Guzohanu i Związku p. Prezes Rady Ministrów Grabski w ostatniej swej mowie sejmowej dnia 7 bm.

Jednakowoż dzisiaj zarysowuje się już osobna sprawa niewłaściwej działalności Związku Handlowego Rolników Polskich, nie tylko w jego stosunkach z Guzohanem, ale w całej jego działalności, gdyż okazuje się, że Związek wogóle nadmiernie korzystał z innych także kredytów państwowych.

Ministerstwo Skarbu już przed dwoma tygodniami sporządziło, na podstawie pierwszego ogólnego rozpatrzenia się, spis wierzytelności Związku Handlowego Rolników Polskich który winien jest:

Bankowi Gospodarstwa Krajowego 175 tysięcy zł., Bankowi Rolnemu 120000 zł. Państwowemu Fabryce Nawozów Sztucznych w Chorzowie 273000 zł., tzw. Dematowi w Ministerstwie Przemysłu i handlu 336000 zł., wreszcie Guzohanowi przeszło 400.000 zł., czyli razem ponad 1300000 zł. kredytów państwowych.

Ministerstwo Skarbu powierzyło już

wówczas Bankowi Gospodarstwa Krajowego zadanie wystąpienia w imieniu wszystkich wierzycieli państwowych wobec Związku Handlowego Rolników Polskich.

Na naradzie, która odbyła się dnia 6-go bm. po południu w Banku Gospodarstwa Krajowego pod przewodnictwem prezesa Banku Gospodarstwa Krajowego p. dr. Steczkowskiego w obecności przedstawicieli zainteresowanych instytucyj, okazało się przede wszystkim, że Zarząd Związku Handlowego Rolników Polskich (pp. Medard Dwanarowicz, Illnicz, dr. Beni), nie zdołał przedstawić bilansów, a książeczki, które przedstawiono, były w tak oplakany stanie, iż ustalenie prawdziwego stanu finansowego Zw. Handl. Roln. Polskich było niemożliwe. Jednakowoż w przybliżeniu ustalono naradzie, że deficyt Zw. R. Handl. Polsk. wynosi około 800.000 złotych, nadto zaś w Banku Związku Mechaników z którym Zw. H. R. P. pozostaje w ścisłych stosunkach handlowych, deficyt dalszy wynosi około 1 000 000 zł. P. prezes Steczkowski zarządził wysłanie dwu ekspertów przysięgłych buchalterów celem zestawienia bilansu Zw. H. R. P. i wprowadził przy musowaj kontrole działalności Zw. H. R. P. za pośrednictwem dwu kontrolerów.

Jak wiadomo sprawa udziału Wyzwolenia w działalności Zw. H. R. P. jest przedmiotem badania sądu marszałkowskiego w sejmie z powodu zarzutów, stawianych w tym względzie pos. Janowi Dąbkiemu i Wyzwoleniu.

niom-żydom stopień niedostateczny ze swego przedmiotu. Ci czując się pokrzywdzonymi, wnieśli do Ministerstwa oświaty memoriał, w którym podnosili rzekomą stronni czość prof. Sławomirskiego przy egzaminowaniu uczniów żydowskich i prosili o zmianę osoby egzaminatora w czasie powakacyjnych poprawek, do których kilkunastu z nich zostało przypuszczonych, mając stopień niedostateczny z jednego tylko przedmiotu.

Na skutek tego memoriału Ministerstwo oświaty zarządziło, aby poczasz roku szkolnego 1924-25, egzaminy poprawcze odbywały się nie jak dotąd w obecności samego tylko egzaminatora, ale specjalnej komisji profesorskiej, do której maia wchodzić: dyr. Zakładu, względnie jego zastępca jako przewodniczący, przełożony odpowiedniego wydziału, profesor egzaminujący oraz drugi jeszcze nauczyciel pokrewnych przedmiotów. Aczkolwiek procent żydów w wyższej szkole przemysłowej w Krakowie jest bardzo nieznaczny, to jednak protest garstki żydów niezadowolonych z niepomysłnego dla nich wyniku klasyfikacji wystarczył, by Ministerstwo oświaty poczyniło wszysztko dla uspokojenia malkontentów z mniejszości.

Płace robotników rolnych we Francji.

Ze względu na coraz to liczniejszą emigrację naszych robotników rolnych do Francji, nie bez interesu będzie dowiedzieć się, jaką płacę pobierają tam ludzie, zatrudnieni przy gospodarstwie rolnem.

Otóż wedle sprawozdania, podanego

przez jeden z dzienników paryskich, ustalono na „jarmarku służby”; odbywającym się co roku w mieście Chateauroux, stolicy departamentu Indre, następujące płace:

Pierwszy parobek 2.400 franków, drugi 2.200, trzeci 2.000. W roku ubiegłym płacono w tym samym początku 1.900, 1.800 i 1.600 franków.

Pastuch do krów 2.000 franków; jego pomocnik 1.200 franków.

Pasterz owiec 2.400 franków, jego pomocnik 1.200 franków.

Dziewczyna do pracy na fermie w miarę uzdolnienia 1.200 do 1.400 franków, umiejająca gotować 1.800 franków.

Rzecz prosta, że wszyscy wyżej wymienieni otrzymują przy tem mieszkanie i pełne utrzymanie.

Dziewczętom nie wolno jechać do Francji.

Min. spraw wewn. wydało zakaz wydawania paszportów zagranicznych dziewczętom, udającym się do Francji na t. zw. roboty w towarzystwie swych rodzin. Zarządzenie to jest wynikiem zabiegów naszych placówek konsularnych we Francji, oraz organizacji społecznych, które stwierdziły ponad wszelką wątpliwość, że dziewczęta, wędrują do Francji do domów publicznych, przyczem demoralizacja związana z tem zatacza coraz szersze kręgi.

Nie pić wody surowej!

WIADOMOŚCI Z CAŁEGO ŚWIATA.

Przygody pięknej bandytki w Ameryce.

Jak donoszą dzienniki nowojorskie miasto Jersey-City, względnie zamieszkała tutaj kolonia polska, znalazła się niespodziewanie na szpaltach prasy całego kraju z racji niezwyklej przygód dwóch pięknych Polek, pani Kibetlewskiej, oskarżonej o spisek dla pozbycia się młodego męża i pani Marji Sasenko, aresztowanej przed kilku dniami przez porucznika policji, Alberta Ciemirche, oskarżonej o słuzenie za przynęte szajce „czarnorekawców” t. zw. adwokatów, wykluczonych z bostońskiej Izby adwokackiej, którym służyła za przynęte do wyludzenia olbrzymich sum od lekkomyślnych milionerów.

Panna Sasenko, znana policji pod kilkoma nazwiskami, jest córka polskiego górnik. Mając lat 16, uciekła z domu ojca, gdzie się nie podobała jej surowe życie rodziny.

Najpierw zamieszkała ona w Seranton Pa., później w Syracuse, a stąd wypłynęła na wielki świat dzięki swej niezwyklej urodzie.

Przed czterema laty przybyła do Bostonu i obracała się w towarzystwie hulaszczej młodzieży. Wkrótce jednak stała się narzędziem „czarnorekawców”, z których jeden, nazwiskiem Barnes, ogłosiwszy ją za swoją żonę, używał jej jako przynęte dla lekkomyślnych milionerów, którym podsuwał niezwykle piękna żonę, by następnie wymuszać pod groźbą skandalu pieniądze od pochwyconego w pułapkę milionera.

Uwolniony się chwilowo z pod wpływu bandytów, którym poczynało być ciasno w Bostonie, panna Sasenko schroniła się do Hartford, Conn., gdzie wyszła za mąż za E. Lewy'ego, pracownika aptekarskiego, ale wkrótce została powiadomiona przez dawnych współników, że policja jest na jej tropie. Opuściła więc pośpiesznie to miasto, zacierając skrzetnie za sobą wszystkie ślady „czarnorekawcy”, obawiając się, by ich dawna współniczka nie wydała, zawiadamiali ją, by dla uniknięcia aresztowania bez przerwy zmieniała swe miejsce pobytu, przenosząc się z Montrealu do Buffalo, z Buffalo do Detroit itd.

Ostatecznie pani Sasenko-Lewy zrozumiała, iż jest ofiarą dawnych współników i zerwała z nimi wszystkie stosunki, przebywając dłuższy czas w Jersey-City by zatrzeć za sobą wszelkie ślady, pani Sasenko-Lewy znalazła pracę w wielkiej pralni Braci Siemieńskich, gdzie zmieszawszy się z polskimi robotnicami na pewien czas zabezpieczyła się przed pościgiem policji, aż została odkryta przez porucznika policji, Alberta Ciemirche i osadzona w więzieniu.

Jak tańce nam grożą.

Rozpoczyna się okres balowy. Na miejscu dawnych tańców wirowych już od kilku sezonów zdobyły sobie prawo obywatelstwa tańce „linjowe”. Dawne tańce figurowe, jak kadryl, lensjer i t. d. wyszły już z mody i nawet w głuchej prowincji już nie mają zwolenników. Nowe pokolenie nie lubi uważać podczas tańca i zwracać uwagi na aranżera, ale nie to jest jedyny powód, że stare tańce zostały zarzucone. Dołącza się jeszcze tendencja do pewnej oryginalności i odróżniania się w tańcu od innych. Powiedzielibym, że każdy tancerz tańczy dzisiaj tak, jak to najlepiej dogadza jego temperamentowi, umiętności, i zmysłowi muzycznego rytmu, bez względu na to, czy tańiec nosi tę, czy ową nazwę.

Dlatego wydaje się, jakby tańczono bez żadnego planu i reguły. Ale to tylko pozory. W rzeczywistości tancerz ma podstawowe kroki tańca, dalszy zaś rozwój zależy od jego zdolności w tym kierunku i od umiejętności dostosowania się jego partnerki do każdego niespodziewanego ruchu. Tancerz musi przyswoić sobie umiejętność dobrego prowadzenia, tancerka zaś musi skupić całą uwagę, aby na każdy ruch tancerza zareagować.

Nazwy najnowszych tańców, z których tylko niektóre są u nas znane, są następujące: „L. diri Sa. i ka”, „Madura - Jawa”, „Faso dobre” „Jimska”, „Hup pa - Huppa”, „Five Step”, „Volta” „Germanicus” i „Nowego Tango”. Wszystkie te tańce, pomimo swoich egzotycznych nazw, są w rzeczywistości odmianami

O czym się teraz mówi w Brukseli.

TAJEMNICZA „APOSTOLKA” I LEKARKA.

Najnowszą sensacją w Brukseli jest aresztowanie niejakiego Jerzego Marescot, którym w rzeczywistości jest panna Berta Marja Mrazek, tajemnicza kapłanka nowego kalfu, pielęgnowanego we własnej kaplicy, wspaniale urządzonej, a zarazem cudowna lekarka wszelkich chorób, opuszczonych przez lekarzy.

Przed kilkunastu laty występował w Paryżu i prowincjonalnych miastach Francji tajemniczy tancerz lub tancerka, jak kto woli! Jaskrawe afisze wyrażały bowiem jasno, że płeć artysty nie jest ściśle zdecydowana.

„Jerzy Marescot, poeta — hermafrodyta z Chat-Noir”, tak opiewały owe afisze, zapowiadające sensacyjny numer music-halów.

W ostatnich latach mieszkającej Brukseli widywali na ulicach miasta bardzo przystojnego cow-boya, ze srebrnymi ostrogami, o wielkich, czarnych, przeszylających oczach.

Był to eks-poeta-hermafrodyta, obecnie panna Mrazek, która nie zarzucała męskiego ubrania. Siedziłą jej, był wspaniale urządzonej dom przy Avenue Naeyer, na przedmieściu brukselskim Forest.

Najelkawszym zakątkiem w tym domu była kaplica, jasno oświetlona, z ołtarzem, przed którym odprawiał nabożeństwo piękny cow-boy, alias panna Mrazek, głosząca się oficjalnie pielęgniarką i apostołem Chrystusa.

Kult, a właściwie ceremoniał, jaki tu mogli oglądać adepci był zlepkiem liturgii katolickiej ze znaczną przymieszką teatralności.

W kaplicy tej odbywały się dziwne nabożeństwa połączone z żywymi obrazami, w których brały udział kobiety i dzieci, czasami w bardzo bogatych kostiumach teatralnych, czasami zaś osłonięte tylko prze-

rzystemni zaslonami.

Nie kończyło się jednak na estetycznych wrażeniach. Główną atrakcją przedsiębiorstwa panny Mrazek było cudowne leczenie wszystkich chorób i dolegliwości.

Konsultacja rozpoczynała się od wypytywania klienta przez kapłankę i lekarkę o niezliczone szczegóły z życia prywatnego. Następnie kapłanka popadała w pewnego rodzaju sen kataleptyczny. Budziła się, jednak dosyć prędko i wtedy oznajmiała, że widziała Chrystusa, który jej powiedział, jakiego rodzaju kurację ma chorego przeprowadzić.

Nieraz to po takim seansie chorego wychodzili podobno z ranami na rękach i piersiach. Miało to być niezawodnym znakiem, że choroba z wnętrza przesyła na zewnątrz i niedługo opuści chorego.

Sama kapłanka nosiła stale na rękach i nogach stygmaty, uwidocznione na licznych fotografiach.

Kuracja przy Avenue Naeyer była dość kosztowna. Bo też i prowadzenie domu wymagało sporo pieniędzy. Panna Mrazek mieszkała w otoczeniu kilku adeptów, z których jedna złożyła cały majątek, w kwocie 300.000 fr. na rzecz nowego wyznania.

Rodzina tej zapalonej adeptki, nie godząc się na takie rozporządzenie majątkiem przez swoją krewniczkę, wniosła skargę.

Kiedy sędzia śledczy w otoczeniu policji wtargnął do „kościółki” panny Mrazek, spotkał się z tak zaciętym oporem kapłanki i jej adeptów, że trzeba było storzyć formalną bitwę.

Płeć silna i brzydka odniosła górę nad płcią piękną i słabą. Eks-hermafrodyta Marescot, czyli panna Mrazek po gruntownym zbadaniu przez lekarzy, została odesłana do domu warjatów. Spotkała się tam z kilkoma swymi adeptkami.

Kłeski żywiołowe w roku 1924.

Bieżący rok 1924, zmierzający już ku swemu końcowi, obdarzył naszą planetę wielo nieoczekiwanymi a przykremi zjawiskami atmosferycznymi. Tegoroczna zima i wiosna odznaczyły się zmiennością pogody w ciągu ostatniego dziesięciolecia nienotowaną. Wylew Wisły, przewyższający znacznie wylewy ubiegłych lat, wylew Sekwany, który tak dokuczał Francji, a zwłaszcza Paryzowi, przybór wiosenny Gwadalquiviru i Duero w Hiszpanii, zupełne zniszczenie 12 wsi w Czechosłowacji przez wiosenne roztopy, wylew Warty w Pradze Czeskiej — oto garstka faktów, lecz faktów pamiętnych i przerażających. W tym roku, po raz pierwszy Wenecja skryła się pod śniegiem, i włoskie Bergamo nawiedziła śnieżycą, a wiosenne przymrozki ranne zniszczyły w zarodku ogromną ilość owocowych sadów w południowej Francji.

Pamiętamy również wiosenne burze i huragany, które dosłownie szalały w całym świecie: obsuwanie się ziemi w Amalfi (Włochy), w Hiszpanii — w dolinie Monachil, oraz w Grenadzie, niewidziane dotychczas burze w Bretanii, a wreszcie zalanie większej części europejskiego brzegu przez rozchukane fale Atlantyku.

Lato okazało się jeszcze bardziej nieprzychylnie. 29-go czerwca w Szwecji, spienienie lodowców spowodowało wylewy rzek, zerwanie tam i zalew pól i łąk. Jednocześnie huragan nawiedza Ohio (St. Zi. Ameryki) i pustoszy znaczne przestrzenie; jeden dzień huraganowy, przyniósł Ameryce tysiące ofiar i miliony dolarów straty. Lipiec zaznaczył się mniej smutnymi wypadkami; podczas edy północne wybrzeże Afryki płonęło w słonecznym żarze, gdyż upał dochodził do 65 st. w słońcu w Anglii padała się srogi mroz, z jednoczesnymi opadami śnieżnymi. W piętnaście dni później wylew w Chinach, podczas których przeszło 13 tysięcy mieszkańców znalazło śmierć w szalejących nurtach wylewających rzek, a ponad 20 milionów ludzi znajduje się bez dachu nad głową i chleba; straty są

wprost nieobliczalne.

W tym samym czasie powódź w Indiach angielskich, zatapia kilkuset ludzi w jednym dniu.

Sierpień przyniósł jeszcze większe klęski: Europa, Ameryka, Azja cierpią na przemian od zalewów i upału. Między 6-tym a 7-mym sierpniem wyspa Formoza w trzech czwartych ulega zalaniu, przyczem gina setki mieszkańców wraz z dobytkiem; wylewy i huragany nawiedzają Konstantynopol, Petersburg, Bawarję, Szwajcarię i Włochy, gdzie po raz pierwszy od kilkudziesięciu lat, wylewa jezioro Lago Maggiore.

Takie klęski nawiedzają Kanadę, gdzie wylewa rzeka Sw. Laurentego oraz Indie zdewastowane przez wylew Indu i innych wielkich rzek.

Pod działaniem nieustannych ulewnych deszczów, nastąpiło zapadanie się znacznych terenów w Japonii, przyczem zawaliło się wiele domów, grzebiąc mieszkańców; cyklony przechodzą przez Norwegię i wybrzeże Amerykańskie: Luizjane, Wirginie i Karoline, a w Kalifornii wskutek ulewnych deszczów 15.000 metrów kwadratowych gór Shasta zmienia swój kształt przez obrywanie się skał i lawiny górskie.

Z nadejściem wczesnia, nowe klęski: w Indiach, Święty Ganges wylewa, zatapiając nadbrzeżne światynie, a w Hiszpanii na Korsyce zbiory i winnice uległy zniszczeniu przez powódź.

Obecnie ze wszystkich okolic Francji nadchodzi hiobowe wieści o strasznych deszczach, zalewach, zatonięciach statków, o rozbiciach aeroplanów przez huragany; kronika kataklizmów rośnie z dnia na dzień i njema nadziei by zapanowała cisza w przyrodzie i rozszalały żywioł przestał gnieść ludzi i ich siedziby.

Na nadchodzącą zimę, obserwatoria astronomiczne zapowiadają nadzwyczajne mrozy i opady śnieżne. Jeśli przepowiednie te się spełnią, rok bieżący będzie niezawodnie najokrońniejszym rokiem w ciągu ostatniego stulecia.

EMIGRACJA DO PALESTYNY.

(§) 300 emigrantów żydowskich z Polski przybyło do Rumunii, aby się udać przez Konstanę do Palestyny.

znanych już poprzednio tańców. Tańczy się je bardzo spokojnie, przyczem „Germanicus” i „Nowe Tango” tworzą dwa przeciwległe ogniwa.

Nowy sezon balowy pokaże, który z tych tańców zdobędzie sobie poklask publiczności.

PRZEMYSŁ, HANDEL I FINANSE.

Rola kredytów P. K. O. w życiu gospodarzem państwa.

(—) Obecny kryzys gospodarczy wynika z wielkiego braku źródeł kredytowych w społeczeństwie. Grozi nam skutek tego zawieszenie produkcji krajowej i dalej niebezpieczeństwo obciążenia skarbu państwa problematem bezrobocia i jego konsekwencjami. Coraz większe kredytowanie przemysłu ze środków państwowych okaże się nieodwrotne i zachwiać może podstawami programu sanacyjnego. Zapobiec temu może tylko zorganizowana wysiłkiem społeczeństwa rezerwa kapitału obrotowego. Organizacją tą zajmuje się P. K. O. od początku swego istnienia i to jest jej ideą podstawową.

P. K. O. ze swymi podstawowymi działaniami, działaniem czekowym i oszczędnościowym stwarza zbiornik płynnego pieniądza, stwarza źródło, z którego społeczeństwo czerpać może energię gospodarczą, stwarza kredyt zdrowy, bo oparty na własnych siłach społeczeństwa.

Kapitał, wytworzony przez pracę P. K. O., stanowi poważne źródło kredytu dla państwa, ponieważ P. K. O. bierze wydatny udział w pożyczkach państwowych i staje się czynnikiem decydującym o powodzeniu pożyczek wewnętrznych. Z kredytów P. K. O. korzystają tak samo instytucje publiczne, samorządy, spółdzielnie, jak osoby prywatne, kupcy, przemysłowcy i rzemieślnicy. Tem więcej, że jest to kredyt tani i udzielany na dogodnych warunkach.

Pierwszym warunkiem zwiększenia kapitału kredytowego P. K. O. i dopomożenia skarbowi państwa w jego współpracy z życiem gospodarczym jest należyte zrozumienie przez społeczeństwo doniosłej roli, jaką P. K. O. odgrywa w życiu gospodarzem państwa Polskiego. Społeczeństwo winno poierać i współdziałać z instytucją, która stanowi jedno z najważniejszych źródeł kredytu, tembardziej, że instytucja ta ujawnia coraz większą żywotność i rozrost i może coraz bardziej dodatnio oddziaływać na rozwój naszego życia, gospodarczego.

RADA NADZORCZA BANKU

(—) Dn. 12 bm. pod przewodnictwem prez. p. Stanisława Karpińskiego odbyło się zwyczajne miesięczne posiedzenie Rady Banku, na którym po wysłuchaniu i rozważeniu szczegółowego sprawozdania dyrekcji oraz sprawozdań poszczególnych komisji rady zatwierdzone sprawy następujące: Upoważniono Dyrekcję do założenia oddziału Banku Polskiego w Zamościu.

Mianowano dyrektorem oddziału w Brześciu dotychczasowego zastępcę dyrektora p. Bolesława Jarnickiego, zastępcą dyrektora oddziału tego zaś p. Pawła Marcinkiewicza z oddziału Wileńskiego, na miejsce p. Maurycego Fląma, który został dyrektorem Powszechnego Banku Depozytowego, skutkiem czego nie może nadal piastować mandatu członka komitetu dyskontowego Banku Polskiego, zaproszono dra Józefa Landau, członka Rady Giełdy pieniężnej w Warszawie.

W celu obniżenia stopy dyskontowej postanowiono zwołać nadzwyczajne posiedzenie Rady jeszcze przed upływem bm. albo na początku grudnia.

PLAN GOSPODARCZY ŁOTWY.

(—) Łotewski minister komunikacji oświadczył dziennikarzom, że państwowy plan gospodarczy Łotwy na okres najbliższych 5 lat został w zupełności wykonany i jeszcze w bieżącym tygodniu będzie przedłożony gabinetowi. Plan ten przewiduje wydatki, w wysokości przeszło 500 milionów łotów, w szczególności: na ministerstwo komunikacji 185 milj., ministerstwo finansów 191 i pół milj., oświaty 40 milionów, spraw wewnętrznych 14 i pół milj. i rolnictwa 75 milionów łotów.

GDZIE JEST NAJDROŻEJ?

(—) Główny Urząd Statystyczny obliczył, iż wyższe niż w Warszawie są koszty żywności w Bielsku i Królewskiej Hucie, natomiast we wszystkich innych miastach Pol-

ski koszt żywności jest niższy niż w Warszawie.

Najtańszymi miastami są: Zamość, Rzeszów i Kołomyja.

Następnie idą: Równe, Łuck, Kowel, Kielce, Płock, Radom, Piotrków, Grodno, Pabjanice, Włocławek, Zawiercie, Dąbrowa Górnicza, Częstochowa, Białystok, Tomaszów Mazowiecki, Lwów, Kraków, Pińsk, Baranowice, Brześć, Toruń, Grudziądz, Inowrocław, Bydgoszcz, Kalisz i Sosnowiec.

Droższymi od powyżej wymienionych miast, lecz tańszymi od Warszawy okazują się miasta: Bedzin, Poznań, Gniezno, Katowice, Łódź i Wilno.

NOWE ZATARGI O PLACE NA ŚLASKU.

(—) W dniu 12-go bm. przedstawiciele górnośląskiego Związku: przemysłowców górniczych i hutniczych złożyli wobec rządu oświadczenie, iż przemysłowcy węglowi muszą zająć odmowne stanowisko wobec żądań robotników górników w sprawie wypłacenia im 5 proc. podwyżki według wzrostu wskaźnika drożyznianego. Przemysłowcy motywują swe stanowisko tym, że obecna konjunktura umożliwia wogóle stosowanie wskaźnika drożyznianego, w szczególności zaś w przemyśle węglowym obecne ceny nie pozwalają na uwzględnienie tego żądania.

JAK W ROSJI ROZWIAZANO KWESTJĘ POMOCY BEZROBOTNYM.

(—) Prasa sowiecka donosi o reformie urzędu pośrednictwa pracy, dokonanej przez ludowy komisariat pracy. Na przyszłość będą rejestrowani jedynie pracownicy wykwalifikowani i cenni pod względem uzdolnień przemysłowych. Dotychczas giełda pracy była miejscem, do którego ściągaly najróżnorodniejsze elementy, przeważnie dla otrzymania darowizny, głosi komisariat. „Na przyszłość nikt z pośród tych elementów nie zwróci się już do giełdy pracy, gdyż nie w niej nie uzyska. Prasa sowiecka spodziewa się, że przeprowadzenie reformy w tym duchu pozwoli giełdom pracy stać się faktycznym, a nie papierowym pośrednikiem pracy.

FUZJA SPÓŁEK AKCYJNYCH.

(—) Prowadzone przez ministerstwo skarbu w porozumieniu z ministerstwem przemysłu i handlu narady w sprawie rozporządzenia o fuzjach spółek akcyjnych zostały już ukończone. Rozporządzenie to będzie podpisane w najbliższych dniach.

Z najważniejszych punktów wymienić należy, że uchwały o dokonywaniu fuzji ze spółkami z ograniczoną odpowiedzialnością, zapadać mogą większością trzech czwartych głosów. Co do fuzji spółek akcyjnych, to uchwały muszą przestrzegać dotychczasowych ustaw dzielnicowych. Spółka przejmująca od chwili zarejestrowania w rejestrze handlowym wchodzi we wszystkie prawa spółki przejętej. Uchwały o fuzjach podlegać będą zatwierdzeniu ministrów skarbu oraz przemysłu i handlu z wyłączeniem b. dzielnicy pruskiej.

REORGANIZACJA GIEŁD.

(—) Przed kilku dniami odbyła się w ministerstwie skarbu konferencja w sprawie nowej organizacji giełd. Odpowiedni projekt opracowuje już ministerstwo skarbu. Jedną z zasadniczych zmian ma być zniesienie przy masu należenia do giełd, stosowanego do osób posiadających koncesje bankowe.

WALORYZACJA POLIS UBEZPIECZENIOWYCH.

(—) Kraja pogłoski, jakoby polisy zagranicznych zakładów ubezpieczeniowych nie miały być waloryzowane, lecz miały ulec płaceni po kursie 1 rubel = 2.16 markom, a 1.800.000 marek = 1 złotemu.

W sprawie tej z międzynarodowego źródła otrzymujemy informacje następujące: W myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o przeliczeniu zobowiązań prywatno-prawnych, polisy zagranicznych zakładów ubezpieczeniowych bynajmniej nie są wyłączone z waloryzacji, lecz również ulegają przeliczeniu.

Wobec tego ubezpieczeni, o ile nie doszło między nimi a zakładami ubezpieczeniowymi do ugody polubownej, mogą zwrócić się do sądu o wyznaczenie im kuratora, celem ustalenia na drodze sądowej wysokości współczynnika przeliczenia ich polis na złote.

NOWE ROZPORZĄDZENIE CŁOWE.

(—) W najbliższych dniach ma zostać podpisane rozporządzenie Ministrów Skarbu, Przem. i handlu oraz Roln. i Dóbr państw. w sprawie zmiany cel wywozowych na niektóre towary.

Na podstawie projektowanego rozporządzenia cło wywozowe na buraki cukrowe, które wynosi obecnie 0,55 zł. od 100 kg. ma zostać podwyższone do 1 zł 50 gr od 100 kg. Jednocześnie projektuje się zmianę cła wywozowego na wypalki pirytowe (purple ore) a mianowicie cło wywozowe, które wynosi obecnie 3 złote od 100 kg. ma zostać obniżone na okres czasu do dnia 31 grudnia 1924 r. włącznie do 15 groszy od 100 kg. Poza to w powyższym rozporządzeniu zaznaczone zostanie że w wypadku, gdy towary wymienione w rozporządzeniu zostały nadane do przewozu koleją lub drogą wodną zagranicę lub do stacji granicznej na polskim obszarze celnym najpóźniej w przeddzień ogłoszenia rozporządzenia, będą one onlać cło wywozowe w wysokości dotychczasowej w ciągu czternastu dni od dnia ogłoszenia niniejszego ogłoszenia.

LISTA WYGRANYCH LOTERJI KLASOWEJ.

W pierwszym dniu ciągnięcia 2-ej klasy, loterii klasowej wygrane padły na następujące numery:

5,000 zł. Nr. 39289.
3,000 zł. Nr. 37876.
1,500 zł. Nr. 43574.
1,000 zł. Nr. 4924, 28767.
500 zł. Nr. 14229.
Po 250 zł. Nr. Nr. 22789, 29899, 35005.
Po 200 zł. Nr. Nr. 14404, 17292, 40221.
Po 150 zł. Nr. Nr. 3413 15513 22307, 26749, 30183, 38048.
Po 125 zł. Nr. Nr. 2519, 6359, 9596, 12991, 15354, 17429, 26017, 31223, 32176, 32026, 33806, 34219, 41643, 43295, 44380, 49354.
Po 100 zł. Nr. Nr. 967, 1804, 3126, 5361, 58,72, 6553, 7953, 8434, 8664, 9171, 9573, 10958, 11486, 11825, 12177, 13550, 13629, 13872, 14476, 15631, 15797, 15874, 15897, 16087, 19498, 20389, 21429, 22845, 24077, 24112, 24155, 25388, 26234, 26311, 26362, 27959, 28757, 29199, 30484, 32518, 34969, 38170, 39376, 40525, 40786, 41410, 41998, 43593, 43617, 44092, 44165, 44233, 44493, 45416, 46730, 49195, 49326, 49764.

WARSZAWSKA GIEŁDA OFICJALNA GOTÓWKA.

Dolary 5,17

DEWIZY.

Belgia 25,185
Holandia 208,40
Londyn 24,10—24,09
Nowy Jork 5,185
Paryż 27,525—27,51
Praga 15,525
Wiedeń 7,325
Włochy 22,585
Milionówka 0,71—0,70—0,2
Bony Złote 0,95
8 proc. Pożyczka 6,50—6,40
Pożyczka Dolarowa 3,40 3,46
Pożyczka Kolejowa 8,50—8,30; 8,70

AKCJE.

Banki: Dyskontowy 6,10 5,90 6,00 Handlowy w Łodzi bez kup. za 23 Handlowy W. 6,00 Kredytowy 0,33 Dla H. i P. 1,10 Przem. Lwów 0,31 0,32 Zachodni 1,85 Zw. Spółek 6,60 (6,50) Zw. Ziemi 0,14, Cerata 0,45 Siła 0,48 Chodorow 4,95 5,00 Czersk 0,56 Częstocice 3,00 Gosławice 2,20 2,30 Michałów 0,48 Cukier 3,60 3,75 Wysoka 3,00 Wegiel 3,00 2,93 2,95 Cegielski 0,57 Fitzner 4,00 Lilpop 0,65 0,63 0,64; Modrzejów 4,80 4,55 4,60 Norblin 0,88 0,90, 0,89 Ostrowiec 6,75 6,85 6,80 Parowoz 6,32 Rohn 0,40 Rudzki 1,36 Starachowice 2,23 2,1 2,20 Zieleniewski 9,10 Zyrardów II em. 14,75 14,25 14,40 Jablkowscy 0,20 0,21 Cmielów 0,57 Haberbusch 4,90 Maiewski 9,25 Spirytus. 2,40.

ZYGZAKI.

Kto rządzi Łodzią?

Często ludzie się pytają
Kto właściwie miastem włada:
Czy prześwietny nasz Magistrat,
Czy też sławna Miejska Rada,
Czy prezydent — pan Cynarski,
Czy też Fichna, prezes Rady,
Który wszystkich ojców miasta
Karci, gani do przesady,
Gdy z nich jaki niespodzianie
Ziewnie, chrząknie albo kichnie,
Nie nie mówią przed użynkiem
Przesowi — panu Fichnie.
Jednak nie jest głową Łodzi
Ani Fichna, ani Rada,
Ni Magistrat ni Cynarski,
Lecz ktoś inny miastem włada.
Tych więc muszą uświadomić,
Których sprawa ta obchodzi:
Wszystkim rządził pan prezydent
Wicewojewódzki w Łodzi...

Osa.

KRONIKA

— Kalendarzyk.

Sobota, dnia 15 | XI Leopolda W.

Miejska Galeria Sztuki Park Sienkiewicza
wystawa malarstwa, rzeźby grafiki i zdobnictwa
polskiego otwarta od 10—8 wieczorem.

Czytelnia Tow. Przyjaciół Francji.

Piotrkowska 195 (lewa str.) otwarta od 6—9 w
Łódź w karykaturze Wystawa prac Tade-
usza Kieczyńskiego Piotrkowska Nr 107
(księgarnia)

— Widowiska.

Teatr Miejski po pol. „Swierszcz za kominem”, wieczorem „Chimery”.

Teatr Popularny po południu i wieczorem
„Robert i Bertrand”

„Luna” „Napój zapomnieniy”

„Castro” „Królowa niewolników”

„Odeon” „O czym się nie mówi”

Grand-Kino „Księżniczka Olga”

Kino Spółdzielni Prac. Państwowych.

„Mężczyzna, który zabił”

Kino „Rեսursa” „Wyspa bezimienna”

Miejski Kinematograf Oświatowy.

„Pięcioro urwisów”

Cyck Camiselli Program Nr. 4.

Biuro Twa „Rozwój” mieści się przy ul.
Polesnej nr 4. Czynne od 9 rano do 5 wiecz.

Wiadomości bieżące

— Apel do Polaków—Chrześcijań!

W dniu jutrzejszym, to jest niedzielę dnia
16.XI r.b. odbędą się o godzinie 6—tej wieczorem
uroczysta Akademia ku czci żołnierza polskiego w
sali Zw. Majstrów Fabrycznych, przy ul. Pańskiej
Nr. 74.

Program Akademii następujący: Słowo wstęp-
ne wypowie p. Leon Zebrowski Dr. T—wa „Rozwój”
w Częstochowie, referat pod tyt. „ulem „Tragedja listo-
padowa” wygłosi poseł Dr. Tadeusz Dymowski, od-
czyt pod tyt. „Żydzi a wojsko Polskie” wypowie E.
Zajączek Dyr. T—wa „Rozwój” w Łodzi, odczyt pod
tyt. „O żołnierzu Polskim” wygłosi Dr. Karol Wachtl
redaktor „Rozwoju” w Warszawie.

— Komitet Wojewódzki L. O. P. P.

Komitet Wojewódzki Ligi Obrony Powietrznej
Państwa przeniósł swój sekretariat i biuro do gmachu
Województwa ul. Zawadzka Nr. 11, pokój Nr. 32.

Biuro otwarte jest codziennie, z wyjątkiem
święta i niedziel, od godz. 9 do 1—; przyjmuje zawi-
sy na członków i udziela wszelkich informacji, ty-
czących Ligi.

— Zalamanie się wzrostu drożyzny.

Jak wiadomo, ostatnie trzy mie-
siące wykazywały stały wzrost cen oraz
wzrost kosztów żywności.

Wiele oznak wskazuje, iż znajdujemy
się obecnie na przełomie drożyzny. Przed-
wszystkiem ceny żywa nietwiko nie podnoszą
się, ale wykazują niżkę, co przypisać nale-
ży rozpoczęciu omlotów i łatwiejszej komu-
nikacji wskutek pogody.

Na rynku towarowym zarysowała się
niżka w sposób następujący: podczas gdy w
zakresie kosztów żywności na 1-go listopada
złówny się spadek o 14 proc. to na ostatnim

Sprawy robotnicze.

Dzisiejsza wypłata zasiłków.

Magistrat m. Łodzi podaje do publicznej wla-
domości, że

w sobotę, dn. 15 b.m.,

będzie uskuteczniła wypłatę 4 i 5 rat normalnego
zasiłku za czas od 27.X do 9.XI r.b. ezrobotnym, któ-
rzy winni byli stawić się w czwartek, dn. 13 i w pi-
tek, dn. 14 b.m., a nie zgłosili się po odbiór zasiłku,
po raz ostatni.

W myśl art. 13 ustawy z dn. 18 lipca 1924 r. o
zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia (Dz. Ust. 67
poz. 650) — prawo do pobierania zasiłku zaczyna się
po 10 dniach, licząc od dnia zarejestrowania się bez-
robotnego w Państwowym Urzędzie Pośrednictwa
Pracy. —

Wypłaty odbywać się będą w godzinach od 9 i
pół rano do 3—ej po południu w następujących
biurach:

I Biuro Wypłat — ul. Ogrodowa 28, nowowyb.
szk. T. A. I. K. Poznański — dla posiadających kar-

ty rejestracyjne powyżej nr 3001,

III Biuro Wypłat — Helenów — dla posiada-
jących karty rejestracyjne powyżej 3001.

IV i IV-A Biuro Wypłat — ul. Rokicińska, park
„Zródlińska” — dla posiadających karty rejestracyjne
powyżej nr 3751.

IX Biuro Wypłat — Wólczańska 253, parter —
dla posiadających karty rejestracyjne powyżej nr
3751.

Wypłaty odbywają się podług kolejnych nume-
rów kart rejestracyjnych, posiadanych przez bezro-
botnych, którym w danym dniu wyznaczono wypłatę
zasiłku, a nie podług kolejności przybycia. —

Każdy bezrobotny otrzyma zapomogę w tem
Biurze, którego liczba znajduje się na jego karcie re-
jestracyjnej, po okazaniu dowodu, stwierdzającego
tożsamość osoby (dowód osobisty, paszport, legityma-
cja związkowa i t. p.), książeczki obrachunkowej oraz
karty rejestracyjnej.

Urozmaicony strajk żydowskich kamaszników.

W zeszłym tygodniu pracownicy przemysłu
kamaszniczego, którzy dotychczas zarabiali od 2 do
6 zł. dziennie, zażądali stawek od 4 do 10 zł.

Pracodawcy na żądania te nie zgodzili się i
pracownicy przystąpili do strajku.

Według statutu związek ma prawo wyłonić
specjalną komisję strajkową, która ma za zadanie
kontrolować firmy, czy w nich nie pracują tamstraj-
kowie.

Onegdaj komisja taka w składzie 4 osób udała
się do nakładu Stolnika przy ul. I Maja nr. 41, któ-
ry nie chcąc wpuścić komisji do pracowni wez-
wał policję na pomoc, ta jednak uznając postępo-
wanie komisji za prawne spisała protokół na właś-

ciciela zakładu za wezwanie policji bez żadnego po-
wodu.

Ta sama scena rozegrała się w firmie Grünber-
ga, Zachodnia nr. 62, gdzie jednak wskutek twier-
dzenia jego, iż komisja chciała drzwi wywalić —
aresztowano kontrolujących i wypuszczone dopiero
po spisaniu protokołów.

Gorzej się powiodło komisji w zakładzie Zym-
mana przy ul. Nowowiejskiej nr. 30, gdzie przywita-
no ją gorącą wodą i kijami już formalna walka wy-
buchła w pracowni Łokwicza, przy ul. Pomorskiej
nr. 7. Walkę przerwała interwencja policji, zamy-
kając w IV Komisariacie wszystkich członków Ko-
misji i skierowując sprawę do Urzędu Śledczego. pap

Zapotrzebowanie robotników.

Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy w Ło-
dzi otrzymał zawiadomienie, iż w dniu 17 b.m. w po-
niedziałek przybywa do Łodzi delegat misji francus-
kiej celem zaangażowania około 40 robotników, w
tem 2 murarzy, stolarza, 2 kołodziejów, ślusarza, 2

monterów, mechanika, 10 kotlarzy, 2 specjalistów do
maszyn parowych, 2 do fresarek, 2 monterów, resztę
nie wykwalifikowanych robotników. Chcący otrzy-
mać pracę muszą się zgłosić w P.U.P.P. w dniu 17
b.m. rano. (pap)

rynku towarowym spadek ten był jeszcze sil-
niejszy, — podczas bowiem gdy tygodnio-
wy wskaźnik cen hurtowych w ostatnim ty-
godniu października wynosił tylko 126,4 — to
w pierwszym tygodniu listopada wyniósł on
tylko 123,6 — czyli spadek wskaźnika cen
hurtowych wyniósł 2,2 proc.

Jakkolwiek spadki temoga wydawać się
nieznaczne, jeżeli jednak wziąć pod uwagę,
iż dotyczy one krótkich okresów, są niewąt-
pliwie zwiastunami nadejściowej powszech-
nej niżki cen.

— Posiedzenie Rady Szkolnej m. Łodzi.

W Środę, dnia 19 b.m. r.b. o godz. 5—ej popoł. w
lokalu Wydziału Oświaty i Kultury (Piramowicza
3, II piętro) odbędzie się posiedzenie Rady Szkolnej
Miejskiej. Porządek dzienny przedstawia się nastę-
pująco: 1) zatwierdzenie protokołu z dn. 21 X-rb.;
2) wybory sekretarza R.S.M.; 3) zatwierdzenie Opiek
Szkolnych; 4) regulamin dla Opiek Szkolnych i Opie-
kunów Głównych; 5) sprawa administracji gmachów
szkolnych oraz 6) sprawy bieżące i komunikaty.

— Przejęcie łaźni ludowej.

W sobotę, o godz. 1—ej popoł. nastąpi przejęcie
Miejskiej Łaźni Ludowej przy zbiegu ulic Nawrot i
Wodnej przez Wydział Zdrowotności Publicznej.
Uruchomienie łaźni nastąpi w najbliższej przyszłości.

— Kieży wydawane będą akcje Banku Polskiego

Z Oddziału Banku Polskiego w Łodzi dowiadu-
jemy się, iż zwracanie się posiadaczy akcji Banku
Polskiego po odbiór tychże jest narazie bezprzedmio-
towe, gdyż termin wydawania akcji poszczególnym
subskrybentom nastąpi dopiero po całkowitem, pod
względem, technicznym, przygotowaniu sposobu wy-
dawania akcji. (pap)

— Unermowienia sprawy urlopów nauczycieli i urzędników władz szkolnych.

Kuratorjum Szkolne w Łodzi otrzymało w tych
dniach okólnik Min. Wyznań Religijnych i Oświe-
cenia Publicznego normujący sprawę udzielania ur-
lopów nauczycielom i urzędnikom władz szkolnych.

W myśl rozporządzenia Kurator Okręgu Szko-
lnego może udzielać urlopów na poratowanie zdro-
wia — do pięciu miesięcy, dla załatwienia różnych
spraw rodzinnych lub dla innych celów — do sze-
ściu tygodni. Ponad powyższe normy kurator nie
może udzielać urlopów ani w formie bezpośredniego
przedłużania, ani w formie udzielania szeregu
urlopów następujących po sobie.

Jeśli suma urlopów udzielonych dla poratowa-
nia zdrowia miałyby wynieść w ciągu dwuletniego
okresu więcej, niż siedem miesięcy, o udzieleniu dal-
szych urlopów decyduje Ministerstwo W.R. i O.P.

Kurator ma prawo udzielania nauczycielom
wszelkich szkół bezpłatnych urlopów do jednego roku.

Tym samym rozporządzeniem Ministerstwo u-
poważnia kuratorów do przekazywania dyrektorom
szkół średnich, inspektorom szkolnym i kierowni-
kom preparand prawa udzielania urlopów podwład-
nym pracownikom, w granicach: dyrektorzy i kierow-
nicy do dnia 8, inspektorzy do dni 28, o ile chodzi o
urlopy z powodu choroby, a do dni 14 na inne cel-
y.

— Rewizja w kasach Łódź—Fabryczna.

W dniu wczorajszym specjalnie z Warszawy
legowana komisja przeprowadzała kontrolę ksiąg i
stanu kasowego wszystkich kas kolejowych stacji
Łódź—Fabryczna. Rewizja ta jest w związku z nad-
zyciami kasowymi na stacji Łódź—Fabryczna. (pap)

— Obywatelskość panów fabrykantów.

Smutnym przykładem obywatelskości
niektórych naszych typów miejskich jest
stanowisko pp. Rosenblatta, Stakowskiego,
Judelewicza, fabrykantów przy ul. Rokiciń-
skiej, którzy na prośbę Dłwa Kolumny samó-
chodowej pozwolenia korzystania ze studni
fabrycznej na okre reperacji studni wojsko-
wej, odpowiedzieli odmownie, zmuszając
przez to żołnierzy do transportowania wody
z odległych ulic, a nawet aż z ulicy Cegieli-
nianej.

Kolumna samochołowa mieści się
przy ul. Pomorskiej.

Również bardzo niechętnie pozwala
korzystać z wody fabrycznej p. Ceisler, właś-
ciciel fabryki przy ul. Cegielińskiej, róg
Werzbowej.

Jest to rzeczywiście niesłychany skan-
dal, godny najsilniejszego napienowania. W
ten sposób nawiązuje się „serdeczne nici”
społeczeństwa z wojskiem!

Zdale się, iż uszczerbku fabryki nie
poniosłyby, jeśli by pozwoliły naczepać kil-
ka metrów kubicznych wody dziennie, — a
jeśli panom tym chodziło o zamanifestowa-
nie swych uczuć do armii, to udało się w
gwałtowności! (pap)

Obrona doktora praw obojga.

DOKTOR WEISSBERG WYKRZYKUJE „LAPAJ ZŁODZIEJA“.

Niejednokrotnie podnosiliśmy, że wszelkiego rodzaju czerwoni względnie koszerani towarzysze galicyjskiego autoramentu, w wypadku postawienia im zarzutu natury kryminalnej, rzucają się z wściekłym impetem na swego przeciwnika, zarzucając mu że popełnił „sześć kradzieży z włamaniem, zamordował 5 osób w celach rabunkowych, a środki utrzymania czerpie z sutenerstwa“.

Stara to i w Galicji z powodzeniem używana pod nazwą „Lapaj złodzieja“, metoda, której się chwycił doktor praw obojga. Napada odrazu na trzy Boga ducha winne osoby, które się osobiście nie znają a miałyby na: Reichera, Frydego i inż. Czajewskiego, darząc ich mianem „dobrej kompani rozwojowej“.

Reicherowi zarzuca, nazywając go „niejakim“, że utrzymywał on w swoim domu osławiony kabaret nocny „Intim“ oraz szulernię i t. p. zbrodnie. Ile jest w tym prawdy nie mamy zamiaru dochodzić, bo to nie ma absolutnie nic wspólnego z postawionymi p. Weissbergowi zarzutami i zupełnie nas nie obchodzi.

Co zaś do zarzutów stawianych naszemu wydawnictwu to sprawa ta znajduje się w dochodzeniu i znajduje w sędzie swój epilog, którego przesądzać p. Weissbergowi nie radzimy. Ostatecznie p. Weissbergowi jak i nam jest dobrze wiadomem przez kogote zarzuty postawione zostały.

A teraz przyjrzyjmy się jak wygląda obrona dr. Weissberga w jego własnym oświetleniu.

Możliwa, że to prawda, że tego mieszkania lub innego nie mogłem dla siebie zarekwirować, rekwirując setki mieszkań lepszych, nie 300—rublowych.

Możliwa, że byłem i naiwny, że dałem Reicherowi przyrzeczenie za mieszkanie, które sam sobie wziąć mogłem bez niego i wbrew jego woli, lub które dać mogłem komu innemu. Możliwe, że dałem wówczas panu Reicherowi, utrzymującemu przedtem w swym domu nocną spelunkę szulerską i tak moralną instytucję, jak „kabaret“ „Intim“, w zastaw swój honor i całą swoją egzystencję, swoją przeszłość nienaganną i swoją karierę, — za mieszkanie, którego on nikomu, — prócz mnie, — odstąpić nie miał prawa bezamnia. Odemnie zależał wolny najem i tylko odemnie zależała rekwizycja.

Może jest prawda, że mogąc sobie zarekwirować mieszkanie w domu Reichera, dałem się przekupić, abym je przyjął z jego zgodą. Możliwe to, że byłem i tak bardzo naiwny, i jeszcze bardziej przekupny, skoro przyjąłem łapówkę, której mi Reicher dać nie był w stanie, a do czego on się przyznaje.

Na zasadzie powyższego twierdzenia wynika, że doktor Weissberg mógł czynić z mieszkańcami co chciał i w tym resorcie był wyłącznym dyktatorem.

Zdobycie zaś mieszkania 300 rublowego jest nawet dzisiaj dla przeciętnego śmiertelnika rzeczą nie do wykonania, a nawet w czasach urzędowania p. Weissberga zbytnio podobnymi mieszkaniami nie szafowano. Co się zaś tyczy kariery p. Weissberga, to ta datuje się dopiero od objęcia posady w urzędzie mieszkaniowym i od otrzymania poparcia od ówczesnego czerwonego magistratu, bowiem w rodzinnych stronach p. Weissberg nie posiada za sobą żadnej błyszczącej kariery, gdyż jego rodzinne miasto Lwów widocznie się na nim poznać nie umiało.

Na swoją obronę ogłasza w onegdajszym „Głosie“ listy doktora Albina Grabowskiego oraz kapitana Kisielewskiego. Poniżej zobaczymy jak wygląda prawda na zasadzie tych dokumentów.

W dniu zaś wczorajszym w „Republice“ znalazł p. Weissberg obronców w osobie Stanisława Kowalskiego i Stanisława Wojdana, towarzyszy z pod czerwonego buńczuka, którzy ograniczając się do głośliwych napaści na „Rozwój“ nic literalnie nowego do sprawy nie wnoszą i powtarzają co Weissberg w „Głosie“ na swoją obronę przytaczał. Jest to nic innego tylko przyjacielska usługa dwóch żydowskich wojsków uczyniona drowi Weissbergowi na jego prośbę i pod jego dyktandem.

Oświadczenie tych panów nie może służyć na uwagę. Jeżeli się uwzględni że

obaj pracują w wydziale podatkowym, a Weissberg jest ich bezpośrednim zwierzchnikiem. Pan Dr. Grabowski zaś mówi

1. Zaświadczam, iż będąc częstym gościem w restauracji „Teatralnej“ przed 2—3 latami, poznałem tam w towarzystwie p. dr. Weissberga niejakiego Reichera, który towarzystwu się nie rzucał. Przypominam sobie, iż w tym okresie czasu, dnia mi więcej niepamiętnego, była między innymi mowa o tem, że inspektor mieszkaniowy rekwiruje mieszkania, a sam mieszka kątem.

Pamiętam, że Reicher, który żył z dr. Weissbergiem w przyjaźni, narzucał się sam mieszkaniem dr. Weissbergowi, o ile uda się eksmisja z mieszkania, które ktoś inny zajmuje. Przypominam sobie, że Reicher innym razem także skarżył się przed nami, iż wojskowość niszczy jakiś lokal u niego — jęty, że chciałby ten lokal zwolnić i prosił o radę — ra Weissberga.

Przypominam sobie wyraźnie, że w dyskusji tej zabierałem głos także. Sprawa przedstawiona przez Reichera była taka, iż nie mogliśmy wtedy nic innego mu poradzić, jak zwrócić się na zwykłą drogę sądową. Szczególnie dr. Weissberg podkreślał mi to, że eksmisja nie leży w jego kompetencji. Dr. Grabowski.

W dokumencie tym przede wszystkim należy podziwiać fenomenalną pamięć doktora Grabowskiego, który dziś pamięta z precyzyjną ścisłością co 3 lata temu przy kieliszku w Teatralnej mówiono — dosłownie. W pierwszym ustępie zaświadczenia Reicher „narzucał się towarzystwu“ w drugim „żył z drem Weissbergiem w przyjaźni“. Jak te dwa twierdzenia ze sobą pogodzić? Bo czyż człowiek żyjący w przyjaźni z Dr. Weissbergiem potrzebuje się narzucać towarzystwu. Poza to jak człowiek z takim wysokim poziomem etycznym jak Dr. Weissberg, mógł się przyjaźnić z taką moralnie upadłą jednostką szulerem e. t. w rodzaju Reichera?

Pan Grabowski i Dr. Weissberg obaj radzili Reicherowi w sprawie eksmisji i doszli do wniosku, że dr. Weissberg nie posiada mocy eksmisji.

A w jaki sposób Dr. Weissberg wyeksmitował poprzedniego lokatora, i zajął mieszkanie w domu Reichera? W tej speluncie nierządu i szulerni? Tego sobie p. Grabowski nie przypomina.

Zaświadczenie kop. Kisielewskiego brzmi:

2. Komenda miasta Łódź, 14 X 1924
Nr. 6175
Łódź.

Zaświadczenie.

Zaświadczam niniejszem, że z wiosną 1922 roku p. dr. Weissberg, ówczesny inspektor mieszkaniowy przy magistracie m. Łodzi powiadomił mnie i ostrzegł, że niejakie Reichera, w posesji przy ulicy Zielonej nr. 20 czyni w urzędzie mieszkaniowym starania o zwolnienie z rekwizycji lokalu zajętego w jego posesji przez wojskowość.

Po porozumieniu się z urzędem mieszkaniowym i wyjaśnieniu, że lokal powyższy władze wojskowe zarekwirowały na zasadzie ustawy o rzeczowych świadczeniach wojennych z 1919 r. — zadecydował dr. Weissberg, że prośba Reichera o zwolnienie lokalu z rekwizycji przez urząd mieszkaniowy jest niemożliwą z powodu niewłaściwości władz miejskich i że kompetentnymi w tej sprawie byłyby raczej władze sądowe.

Decyzję powyższą komenda miasta przyjęła do wiadomości.

Pieczczę: Komenda Miasta.

Zastępca komend. miasta
(—) Kisielewski.

Nie można z niego rozpoznać czy wyłącza je komenda Miasta czy też kop. Kisielewski osobiście.

Zaświadczenie stwierdza, że dr. Weissberg „powiadomił i ostrzegł“ p. kapitana Kisielewskiego przed staraniami Reichera. Czyn p. Weissberga jak w stosunku do czło-wieka, z którym się „żyje w przyjaźni“ nieodznaczający się wysoka etyka.

Pozatem nic o sposobie zajęcia mieszkania nie mówi.

Publikowanie więc dokumentów jakie p. doktor Weissberg uzyskuje od swoich przy-

jacioł względnie podwładnych, dokumentów, które nic nie stwierdzają odnośnie najważniejszych stron afery mieszkaniowej musimy uważać że strony p. Weissberga za rzucanie nam piasku w oczy.

Oprócz tego zarzut nasz o nadużycie stanowiska z wystosowaniem listu do komisarzatu Rządu jest pominięty milczeniem, może więc pan Weissberg nadesłał nam wyłącznie urzędowe, z podpisem p. prezydenta Cynarskiego i p. Dudzińskiego że posiadał prawo do wystosowania podobnego listu?

Pan Weissberg ten wielki Katon, obrońca uciskanej niewinności zarzuca Reichera, że utrzymywał podejrzaną wartość kabaret, a zapomina że w czasie urzędowania czerwonego magistratu, był stałym gościem wątpliwej wartości kabaretu „Kakadu“, gdzie wraz ze swymi przwiciłami Stupnickim, Badzianem i t. d. upijał się do utraty przytomności.

Tam też w delirium tremens strzelał do redaktora Andrzeja Nullusa za co był skazany na 3 miesiące więzienia.

Tak wgląda czystość moralna i wysooka etyka tego Katona, bałamucącego opinie publiczną małowowiącymi listami swych przyjaciół, oraz nieudolna wątpliwej wartości obrona towarzyszy partyjnych, a swych podwładnych.

R. H.

— Kontrola firm przewozowych.

Oddział Walki z Lichwą przy Komisariacie Rządu na m. Łódź postanowił rozciągnąć kontrolę i na firmy przewozowe, które pobierając wyczerpane ceny na transport wszelkich artykułów przyczyniały się w znacznym stopniu do wzrostu drożyzny.

Należy mieć nadzieję, że akcja ta ze strony Zarządu Walki z Lichwą przynajmniej w małym stopniu wpłynie hamującą na groźny rozmach drożyzny. (pap)

— Samolot Warszawa-Łódź.

W najbliższych dniach przyjeżdża do Łodzi specjalna delegacja, celem zorganizowania komunikacji powietrznej Łódź-Warszawa. Sfery zainteresowane liczą się zatem, iż otwarcie komunikacji nastąpi z końcem lutego przyszłego roku. Przelot między Łodzią a Warszawą, odbywać się będzie trzy razy dziennie i przy normalnych warunkach, trwać będzie 40 minut. Aparaty systemu Junkersa, linii „Aerolovd“ będą obliczone na 5 pasażerów. Przejazd kosztować będzie 20 złotych.

Wypadki i kradzieże

— Postrzelenie.

Na odnodze kolejowej Retkinia został postrzelony 15 letni Antoni Wawrzyniak, który był podejrzany za sprawcę systematycznych kradzieży wozów z wozów kolejowych. Rannego odwieziono do szpitala przy ul. Drownowskiej. (pap)

— x —

Teatr i sztuka.

— Teatr Miejski.

Dzisiaj po południu piękny „Swierszcz za kominem“ K. Dickensa po cenach zniżonych. Sztuka — odniosła rzetelny sukces dzięki doskonałej reżyserji i grze całego zespołu. Wieczorem wykonała nowoczesna groteska L. Chiarelli'ego „Chimery“, oświecająca niebywałym, przednim humorem i zjadliwą ironją pod adresem współczesnego gorączkowego, rozpasanego rytmu życia. W głównych rolach pp. Laura Dunin-Osmolska, Nowakowski, Tatarkiewicz i Przy- stański. Jutro o godz. 12—ej w południe „Święto dzieci“, po południu „Swierszcz za kominem“ wieczorem „Chimery“.

W poniedziałek po cenach zniżonych po raz ostatni „Galganek“ Nicodemiego z p. Jarkowską i A. Nowakowskim w popisowych rolach. We wtorek ostatni raz „Swierszcz za kominem“.

— Święto dzieci.

Teatr Miejski, chcąc zadośćuczynić licznym prośbom oraz rozszerzyć zakres swej działalności, organizuje szereg przedstawień dla dzieci. Jutro, w niedzielę o godz. 12—ej w poł. odbędzie się pierwszy taki poranek, pod nazwą „Święto dzieci“. W skład programu wchodzi recytacje bajek i wierszyków dla dzieci oraz dwie doskonałe komedijki „Cudowny doktor“ i „Bohaterowie“. Widowisko to przygotowuje reżyser K. Tatarkiewicz. Liczne rzesze dzieci nadszły niewątpliwie z radością na o przedstawienie i nie zawiodła się w swych oczekiwaniach.

Teatr Popularny

Dzisiaj w sobotę dn. 15 listopada b.r. w dalszym ciągu „Robert i Bertrand” o godzinie 4 dla młodzieży szkół średnich i powszechnych i wieczorem 8.15 „Robert i Bertrand”. Z okazji 40-letniej pracy scenicznej znakomitej artystki Rozalii Bartoszewskiej, której jubileusz przypada 20 b.m., w przygotowaniu dramat w 5-ciu aktach G. Zapolskiej p. t. „Tamten”, w którym jubilatka odegra rolę matki Wielhorskiej. Z powodu ograniczenia miejsc na to przedstawienie bilety można znaleźć od niedługo w kasie teatru.

— Koncert 8 listopada 1924 r. na budowę Szpitala dla gruźliczych Czerwonego Krzyża.

Dbają o dobro instytucji i ruchliwy Oddział Czerwonego Krzyża w Łodzi urządzą dn. 8 b.m. koncert na budowę szpitala dla chorych na gruźlicę.

Koncert zarówno pod względem wykonania, jak i do u programu, mało do dziś wykonywanego na estradzie, należy uważać za jeden z najbardziej udanych w sezonie.

Poraz pierwszy wystąpiła w Łodzi młoda śpiewaczka — p. Maryla Brzozowska, obdarzona rozległym w skali, silnym i pięknym w brzmieniu sopranem dramatycznym.

P. Brzozowska śpiewała cykl ślicznych pieśni niewiadomego: „Dzwony”, „Wojnę”, „Powrót” a przyjęta bardzo serdecznie i gorąco oklaskiwana, dodała nad program „Maki” tegoż kompozytora.

Przedstawił się bardzo dobrze publiczności łódzkiej p. Garbiński, jest to tenor liryczny, obszerny w skali, o słodkim brzmieniu, równy we wszystkich reestrach i bardzo ładnej i wyraźnej dykcji.

P. Grabiński śpiewał arję z kurantem ze „Straszego Dworu”, a gorąco przyjęty i wywoływany, dał nad program piosenkę Rutkowskiego „Ja cię luba, dawno znalazłem”.

Następnie śpiewał p. Bukowiecki — baryton, który przedstawił się jako śpiewak pierwszorzędny i pomimo pewnego skrapowania, nieodłącznego z pierwszym występem przed publicznością nieznaną, wymagającą, bo przyzwyczajoną do produkcji artystów znakomitych naszych i obcych, przecież od razu zyskał sobie jej sympatię wspaniałym wykonaniem arji „Rigoletta”, „La—ri, la—ra”. Wywoływany wielokrotnie i gorąco oklaskiwany, zaśpiewał prześliczną Brindizę z „Hamleta” Thomasa, w której wykazał wszystkie swoje zalety wokalne: głos wielki w siłę i w skali, pełny i szlachetny w brzmieniu, poparty łańkami pracy i doskonałą szkołą.

Clou koncertu stanowiły: gra na fortepianie i na wioleczeli znakomitych i popularnych wśród łódzian profesorów: Lewandowskiego i Birnbauma.

Profesor Lewandowski wyjątkowo nastrojony wyczerował Chopina „Balladę” — As—dur, „Nocturnę” — Cis—moll i „Poloneza” — As—dur, a zatrzymamy wany na estradzie przez rozentuzjowaną publiczność, dodał cudną „Pieśń przy kołowrotku” — Szuberta.

Profesor Birnbaum grał w drugiej części koncertu, pewne zdenerwowanie z powodu niestawienia się stalego akompanjatora nie przeszkodziło znakomitemu artyście w wprowadzeniu w zachwyty ogółu wyśpiewaniem przepięknej Melodji z „Orfeusza” Glucka, „Romansu” Dawidowa i „Gawota” Chaminade’a.

W drugiej części ośmieleni już grającym przyjęciem i obznajmieni z publicznością wykonali b. ładnie pp. M. Brzozowska i Grabiński wspaniałe duet z opery Orfeusza „Chopina” przyjęty bardzo serdecznie przez słuchaczy i mocno oklaskiwany.

Następnie p. Bukowiecki, witany owacyjnie przez publiczność, którą podbił w pierwszej części programu — wykonał bardzo ładnie i z precyzją Rachmaninowa „Przemija wszystko” i Giera „O gdyby smutek mój”.

Doskonale akompanjowały wykonawcom pp. Bukowiecka i J. Brzozowska, pierwszej, która z braku akompanjatora — akompanjowała bez próby profesorowi Birnbaumowi, profesor wyraził publicznie swoje uznanie i zadowolenie z miłej niespodzianki.

Licznie zebrana publiczność gorąco przyjmowała i oklaskiwała wykonawców do zachęta do dalszych sumiennych studjów dla młodych artystów, a jednocześnie uznaniem starania Zarządu Czerwonego Krzyża i zachęta do podobnych imprez na przyszłość.

Przez powodzenie koncertu Czerwony Krzyż zyskał parotysięczny zasilek na budowę szpitala w znacznym stopniu przyczyniło się do tego bezpłatne

ofiarowanie sali, przez Dyrektora Gimnazjum Niemieckiego Ingerslebena, fortepjanu Bechsteina przez firmę „Kolschwitz” i bezinteresownego współudziału artystów—wykonawców.

— Koncert Jana Kubelika.

Najgłośniejszy skrzypek świata Jan Kubelik, wystąpi tylko raz jeden w Łodzi na 6-tym koncercie z cyklu „Mistrzowskich koncertów” czwartek dnia 20 b.m. o godz. 8.30 wiecz. w sali Filharmonji. Rozpisując się o tym genialnym królu skrzypków, jest zaiste zbyt zbyteczne, gdyż niema artysty, któryby cieszył się na całym świecie tak wielką sławą jak Kubelik. Kubelik urodził się w r. 1880 w Czechach a życie jego od najmłodszych lat jest zaprawdę jednym pasmem triumfów i owacji, jakich wszędzie doznaje, gdzie tylko występuje. Po kilku latach usilnych zabiegów udało się dyrekcji koncertów, Alfreda Straucha pozyskać tego niezwykłego artystę który niewątpliwie stanowił będzie „clou” bieżącego sezonu koncertowego.

— Ludowe poranki symfoniczne.

Zarząd Orkiestry Filharmonicznej w Łodzi zawiadomił Wydział Oświatowy i Kultury, iż za przykładem lat ubiegłych w sezonie obecnym odbywać się będą w niedziele i święta o godz. 12-ej w poł. poranki symfoniczne (ludowe), przeznaczone dla najszerzych warstw naszej ludności, zwłaszcza zaś dla młodzieży szkolnej.

Koncerty te, poprzedzane w miarę potrzeby prelekcjami wstępnymi, z udziałem wybitnych sił solowych mają na celu popularyzowanie muzyki symfonicznej w najszerzych sferach.

Pragnąc uprzystępnić odwiedzanie poranków wychowankom szkół powszechnych, zarząd Ł. O. F. postanowił udzielać im rabat w wysokości 50 proc. przy nabywaniu przez kierownictwo szkoły (grupowych) niemniej 10 osób biletów galeryjnych, t. j. zamiast zwykłej ceny 1 zł., szkoły powszechne opłacać będą 50 gr. za bilet.

Zgłoszenia przyjmować będzie kasa Ł. O. F. przed rozpoczęciem koncertu.

Komunikaty.

— Z cyrku Ciniellogo.

Z powodu znacznych trudności technicznych pierwszy występ pogromcy Jacksona z jego grupa 12 bengalskich tygrysów odłożony został do niedzieli dnia 16-go b. m.

— Nabożeństwo na intencję żołnierza polskiego.

(r) W rocznicę powstania listopadowego oraz wypadków krakowskich będzie odprawione w dniu 16.XI r.b. w kościele Św. Krzyża o godz. 10-tej rano nabożeństwo, na którym kazanie wygłosi ks. Oficjał Dr. Jan Bączek (w Kaplicy Św. Antoniego). Wszystkich członków T—wa „Rozwój” oraz całe społeczeństwo prosimy o wzięcie udziału w powyższym nabożeństwie.

Zarząd Okręgowy T—wa „Rozwój” na Województwo Łódzkie.

— Zebranie Zarządu Chrz. N. N. S. P.

(r) Prezes Koła Łódzkiego Stowarzyszenia Chrześcijańskiego Narodowego nauczycielstwa szkół powszechnych, za naszym pośrednictwem, prosi pp. członków zarządu o zebranie się dnia 16 b.m. o godzinie 11 rano w Domu Ludowym.

— Z chóru polskiego Św. Krzyża.

(r) W niedzielę dn. 16 b.m. o godz. 1-ej w poł. w kościele Św. Krzyża odprawione zostanie nabożeństwo ku czci Św. Cecylii podczas którego Chór meski pod kierunkiem profesora p. Sz. Waliewskiego wykona okolicznościowe pieśni. W sobotę zaś dnia 22-go listopada zarząd tegoż Chóru urządzi w loka-

lu Stowarzyszenia Handlowców dla członków i ich rodzin zabawę, na program której złożą się śpiewy Chóru i Jednoaktówka ze śpiewakami (Chłopi Arystokracji) wykonana przez członków Chóru.

— Wielki rauf w Filharmonji.

(r) Dzisiaj więc odbędzie się zapowiadany oddawna wielki rauf w Filharmonji na który złożą się: część artystyczna z bardzo bogatym i urozmaiconym programem oraz do skonałe zorganizowana zabawa taneczna. Wejście tylko za zaproszeniami, co daje całkowitą gwarancję sympatycznego spędzenia czasu wśród doborowego Towarzystwa. Snodziejwać się należy licznego udziału zaproszonej publiczności, jest to bowiem pierwsza, zakrojona na wielką skalę tego rodzaju impreza w bieżącym sezonie. A więc do zobaczenia się na Rauciel!

—x—

Nowości wydawnicze księgarni M. Arcta.

Domaniewski Janusz. Podrecznik zoologii. Wyd. 2-gie powiększone. z 870 rycinami. Str. VIII—744. Cena Zł. 20.

Pierwszy w literaturze naszej oryginalny podręcznik zoologii dla szkół wyższych, zawierający całokształt zoologii systematycznej, przedstawia się bardzo okazale. Wielka księga o 750 stronicach i 870 rycinach, wydana starannie, na dobrym papierze, nie ustępuje w niczem podobnym wydawnictwom zagranicznym.

Wielkiej, zaiste, pracy dokonał autor tej książki, przerabiając ją z wydania 1-go, przeznaczonego dla wyższych klas gimnazjalnych, na wydanie obecne, przeznaczone dla nauczycieli szkół średnich i słuchaczy szkół wyższych—objętość podręcznika zwiększyła się niemal dwukrotnie, a treść cała gruntownie na nowo przerobiona. Jest to więc naprawdę nowy podręcznik, wymagający ponownego przestudiowania i ocenienia przez powołanych do tego przyrodników. Jednakże już przy pobieżnym przejrzaniu książki stwierdzić możemy jej bezwzględna wartość naukową pedagogiczną, podkreślić więc musimy wielką przysługę, oddaną szkolnictwu wyższemu przez autora i wydawcę przez wydanie w dzisiejszych trudnych warunkach tak poważnego dzieła.

Łagunowski St. Geografia gospodarcza ze szczególnem uwzględnieniem Polski. Podrecznik dla szkół kupieckich i handlowych oraz kursów uzupełniających. Z rys. Str. 64. Cena Zł. 1.20.

Głównym celem tego podręcznika jest zapoznanie uczących się ze stosunkami gospodarczymi naszego kraju. Dla prawidłowej oceny tych stosunków autor przedstawia je na tle stosunków wszechświatowych, a więc w porównaniu z innymi krajami, biorąc pod uwagę Polskę w dzisiejszych jej granicach, co jest słusznie, albowiem życie gospodarcze jest w ścisłej zależności od polityki ekonomicznej każdego państwa i w każdej jednostce politycznej, to jest w każdym państwie, kształtuje się odmiennie.

Podręcznik dzieli się na trzy zasadnicze części, obejmujące: 1) Zależność życia gospodarczego od warunków geograficznych; 2) Trzy główne dziedziny życia gospodarczego (komunikacja, handel, produkcja); 3) Wnioski ogólne. Treść zaopatrzona jest w pytania i zadania, stanowiące integralną całość z tekstem podręcznika, bo wiele kwestyj pominiętych w tekście znalazło miejsce właśnie w tych pytaniach, aby pomóc uczniom do myślenia.

Autor uwzględnił dane statystyczne według najnowszych wydawnictw urzędowych, uzupełniając treść wykresami i rysunkami graficznymi.

Niewątpliwie szkoły, dla których podręcznik ten jest przeznaczony, znajdą w nim tak bardzo potrzebny materiał wykładowy.

Poszukuje
się akwizytora w branży alkoholowo-winnej na miasto i prowincję. Zgłoszenia z opisem świadectw do adm. Rozwoju pod „F. Ł.”

Muzyki
gruntownie udzielam na skrzypkach, mandolinie, gitarze, oraz teorii muzycznej. Amatorem systemem skróconym. Instrum. i naty są na miejscu. Gdańska 26, I p. krent. miesz. 10

Wspólnik
lub współniczka z 5000 zł. potrzebni od zaraz do korzystnego interesu. Oferty do „Rozwoju” pod „Korzystny interes”
Dr. F. Skusiewicz
ul. Andrzeja 11
Choroby skórne i weneryczne
godziny przyjęć od 9—11 i od 5—7 i pół. Pawa od 5—6.

Futro męskie
odróżne na wysokim warstwie okrycie czarne w dobrym stanie do sprzedania wiadomość: Radoszeź szosa Zielarska 16 w sklepie obok przystanku Jędrzejowska. 4112—2

szwajcarskie gorzkie zioła z makiem karmel. Gąszczekiego, znakomicie ułatwiają lungej żółtaka idealny środek przy zaparciach. Sprzedają apteki i sklepy apteczne. —5945

Polska Y. M. C. A. organizuje kursy wieczorowe

METALOWCÓW

Wykładane będą: język polski, rachunki w zakresie potrzeb metalowca, rysunki zawodowe, obróbka metali i t. p.

Opłata miesięczna prócz wpisowego wynosi 6 zł.

Wszelkich informacjami o warunkach zapisu udziela Sekretariat od godz. 5-9 wieczór ul. Piotrkowska 89.

Zapisy trwają tylko do 28-go listopada.

Słuchacze kursów mogą bezpłatnie korzystać z czytelni, biblioteki, odczytów i koncertów. 3853-

Miejski Kinematograf Oświatowy - Wodny Rynek tramwaj 6 i 10
Od niedzieli 9 do 16 listopada 1924 r.

Pięcioro urwisów

Nad program: HISTORIA ZEGARKA-naukowy.
Pocz. dla młodzieży o 5 i 5 op., dla dorosłych o 6.45 8 5 wiecz.

Potrzebni chłopcy z kaucją do sprzedaży gazet.

Zgłaszać się do adm. „Rozwoju“

Potrzebny

majster pończoszniczy

do maszyn ręcznych na pończochy i skarpetki. Oferty składać do redakcji pod „T. D. 200“ 4110 3

Szanuj zdrowie i kieszeń!

Kup piecyk ogrzewacz lub kuchenkę kaflowo-szamotową w zakładzie B-ci Koźmińskich, Główna 51, w podwórzu. Uwaga! Wykonanie solidne, ceny konkurencyjne. 5990-15

Drobne ogłoszenia

Kupno i sprzedaż:

A!A!A! Meble po cenach znizonych: sypialki stołowe, kuchnie, szafy, łóżka, stoły, krzesła wiedeńskie i inne. sprzedaje. Przędzielki, Piotrkowska 108. 4552-5

A!N Na wypłatę! Najodpowiedniejsze podarunki gwiazdkowe! Krep-de-Chine tarta trykotina gładka, kolorowa, francuska satyna, aksamit, welwet, chustki poleca najtaniej Rubaszkin, Kilińskiego 44. 4845-3

A!N Na wypłatę! Najodpowiedniejsze podarunki gwiazdkowe! Najnowszy towar na damskie suknie, piękne kraty pełnej szerokości czystej wełny poleca najtaniej Rubaszkin, Kilińskiego 44. 4844-3

A!N Na wypłatę! Najodpowiedniejsze podarunki gwiazdkowe! Piękne szale poleca najtaniej Rubaszkin, Kilińskiego 44. 4846-3

A!N Na wypłatę! Najodpowiedniejsze podarunki gwiazdkowe! Krep-de-Chine tarta trykotina gładka, kolorowa, francuska satyna, aksamit, welwet, chustki poleca najtaniej Rubaszkin, Kilińskiego 44. 4847-3

A!M Meble: dywany, łóżka metalowe Tow. Konrad Jar-nuszkiewicz urządzenia biurowe, kuchnie po cenach najniższych Piotrkowska 116 I piętro, tel. 21-61. 4882-7

A!N Na wypłatę! Najodpowiedniejsze podarunki gwiazdkowe! Biały towar widzewski, purpur, pościel, wełna, obrusy, prześcieradła, ręczniki, chusteczki, surdówka poleca najtaniej Rubaszkin, Kilińskiego 44. 4847-3

A!N Na wypłatę! Najodpowiedniejsze podarunki gwiazdkowe! Biały towar widzewski, purpur, pościel, wełna, obrusy, prześcieradła, ręczniki, chusteczki, surdówka poleca najtaniej Rubaszkin, Kilińskiego 44. 4842-3

Obrzymi wybór majatków, do mów, interesów handlowych polecają do sprzedaży biura Taszyckiego Łódź, Piotrkowska 96, Bydgoszcz, Dworcowa 15. 4900-2

Sprzedam tanio maszyny do szycia stara reczna Targo wa 51, Hegner, front, II piętro 4907-1

Okazyjnie sprzedam biblioteczkę, biurko, łóżka, materace kredens kuchenny umywalkę stół, Narutowicza 54 (Dzielnia) wiadomość w susarni 4908-1

Pryczka szarabani i uprząż do sprzedania. Blizsza wiadomość Kopernika (Milsza 40 u stróża. 4909-1

O sprzedania za 450 zł. płaszczyk. O sprzedaży można się dowiedzieć w sklepie, Skiermieńska 15. 4935-1

Dokar, powóz, karetka, lando, rolwagi, resorki wózki ręczne, towarowa bryka do sprzedania. Kilińskiego 52. 4901-

Place przy Mani biblioteczkę sprzedam ul. Hajziera 7 przed Julianowem 4977-2

O sprzedania urządzenie elektryczne. Dwie żądź się można w sklepie tytoniowym u Franciszkańska Nr. 15. 4928-2

Umywalkę z usadem i szafę sprzedam tanio, Kracza 4 m 18. 4927-1

Wypię łożeczko dziecinne nakłowana w dobrym stanie (ul. Zamenhofs Nr. 27, m. 8, 4931-1

Okazyjnie dwa solidne męskie palto tanio sprzedam u krawca Zielona 10, m. 4 tamż przyjmuje się damskie pluszowe do roboty 4946-1

O sprzedania pluszowe, gęste pluszowe, żyrafy, urządzenie kąpielowe, Kawałkowska Nr. 24 4944-2

Sklep z 6-ciu ubikacjami nadającym się na każdy interes do sprzedania. Wiadomość: Rzgowska 45. 4935-3

Z powodu wyjazdu sprzedam sklep i piekarnię w Łodzi w dobrym punkcie, cena przystępna. Oferty do Rozwoju pod „Piekarnia“ 4934-1

Jest do sprzedania zimowe palto damskie Piotrkowska 1 m 11 4927-2

Sprzedam jesienne palto męskie. Piotrkowska 199-9 4942-3

Rower z wolnym kołem nrawie nowy sprzedam Cena 30 złotych. Zakatna 88 m. 10. 4921-2

Sklep sprzedam tanio z powodu wyjazdu. Czestochowska 2, róg Przędzielnianej. 4922-2

Różne:

Wypolomowana nauczycielka doświadczenia udziela lekcji. Ceny przystępne. Zastępstwo od 4-8 wiecz. Namiorskowskiego 40-7, róg Grabowej. 4795-1

25 proc. taniej poleca fabryczny skład swetrów Zielona Nr. 11. 4939-6

A kuszerka Kapecka przyjmuje zamówienia pań mieszczyńskich i zamieszczyńskich. Rzgowska 7. 4717-15

A kuszerka Drzymalowa powróciła, przyjmuje chętnie. Piotrkowska 225, m. 25. 4719-16

Uczniomany nauczyciel udziela lekcji w zakresie ośmiu klas Przyspieszenia do egzaminów dla eksternów. 6-go Sierpnia 14, piątka. 4995-1

Uczytuje zamówienia na haft ręczny maszynowy, kapy, firanki i t. p. Rysunki wzory. Przędzielnianej, Piotrkowska 90 prawa ofcyna. 4998-2

Uczniomany nauczyciel udziela lekcji francuskiego Sienkiewicza 31 m 14, od 10-12 rano i od 7-9 wieczór 4929-2

Potrzebny uczeń do terminu chłopcy na posyłki. Zgłoszenia do stolarni Namiorskowskiego 30 Nr 7, przy Górnym Rynku 4910-2

Przyjmuje się pies w celu przystrzyżony. Odebrać można za zwrot kosztów wizna na 12. 490-1

Nynajmniej bez mebli, z elektrycznym oświetleniem na szkole kro i może być na całodzienny tyko uzytek. Oferty do Rozwoju „Szkoła“ 4929-2

Walka z drożyzną

Kto chce tanio kupić, to niech przyjdzie na ul. Rzgowskiej 46, są do nabycia mandoliny od 18 złotych i wyżej czysto włoskie i skrzydce od 10 i więcej, także przyjmuje reparację. Feliks Jaszek. 411-2

Sprzedam

w dobrym stanie dwa łóżka, materacami, nocne stoliki, umywalkę, szafę lustro w kolorze orzechowym i biurko desowe. Wiadomość: Kilińskiego 30, m. 12. 4114-1

Znalazł pies rasy wilczej jasny. Z Uprasza się o odprowadzenie na Piotrkowska 115, Obroski Nieprawy właściciel będzie pociągnięty do odpowiedzialności. 4931-1

Poszukuje lokalu na restaurację. Złoszenia do Rozwoju pod „Z R“ 495-2

Potrzebna zaraz służąca do wszystkiego. Kilińskiego Nr 142-5 494-1

Potrzebny izolator do kotła od 5-6, Nawrot 2, m. 30. 4932-2

Potrzebna dziewczyna do gotowania na przychodnie Piotrkowska 89, Piatkowski, wiadomość w sklepie. 4926-2

Student Pomocnik udziela lekcji matematyki, fizyki i chemii. Złoszenia 6 sierpnia Benedykta 18 m 1 między 4 i 5 wieczorem 4935-2

Przebie pana na mieszkanie wspólne z utrzymaniem, Kilińskiego 108 z Nawrot w sklepie. 4939-2

Potrzebny zdolny czeladnik krawiecki. Główna 50. 4940-5

Człowiek samotny do końca potrzebny u Józefa Stołbkiego Bruss Zdrowia 4943-2

Posadę dozorczy obejmie zaraz, praca za mieszkanie. Wiadomość (Bałaty) Młynarska 20, Górniak. 4941-1

Poszukuje siostrzyczki lub siostrzyczki z gotówką do interesu, który wyda niespodziewane rezultaty. Cel matrymonialny niewykluczony. Oferty do Rozwoju pod „E no“ 4915-1

Poszukuje pokoju umiarkowanego przy rodzinie w centrum miasta mogą pomóc wleciach. Oferty do Rozwoju pod „S. P.“ 4919-2

Przebie się pies mieszany Wilk. Można odebrać za zwrot kosztów Rokicinska 30 Beduński. 4928-2

Pokój z kuchnią zamieścić na 3 pokoje z kuchnią za dopłatą lub też bez zamiany. Oferty sub „H w Z“ 4950-2

Zgubione dokumenty

Zgubiono dowód osobisty, wydany w Łodzi na imię Lucyny Andrzejczak 493-1

Najlepiej bez mebli, z elektrycznym oświetleniem na szkole kro i może być na całodzienny tyko uzytek. Oferty do Rozwoju „Szkoła“ 4929-2

CENA OGŁOSZEN: Przed tekstem 25 gr, w tekście 25 gr, za tekstem 25 gr, za wiersz milimetry lub jego ułamek. Drobne ogłoszenia bezterminowe 1 gr, za wyraz i 2 litery 30 gr, najdłuższa na 3 linij, za tytułem 5 linij. Tabel kowe i fantazyjne ogłoszenia 10 proc. drożej. Artykuły bez znaczenia honorarium wazna redakcja w sprawie wiazuje juz przedtem przyjetę ogłoszenia bez uprzedniego zawiadomienia. Rozwój, można zamawiać w Zgierzu u p. Lacha, w Pabianach u p. Zatorskiego 4, Zamkowe.